

Digital Hate Speech Annual Report

ဒီဂျယ်တယ် အမုန်းစကား

နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာ

JAN - DEC, 2025

Digital Hate

Annual Hate Speech Findings Report – 2025

(English / Myanmar)

April, 2026

~ Table of Contents ~

• Overview	3
• Background and Context.....	3
• Methodology.....	5
• Definition of Hate Speech	5
• Key Trends and Findings	6
• Platforms and Dissemination.....	6
• Targeted Groups	8
• Forms of Hate Speech	9
• Illustrative Case Studies and Hate Speech Scenarios.....	10
○ Case Study (1): Dehumanization of Ethnic and Religious Minorities.....	10
○ Case Study (2): Gender-Based Harassment and Silencing.....	11
○ Case Study (3): Cross-Platform Dissemination and Challenges of Policy Enforcement.....	13
• Analysis of Propaganda Narratives on Mosques	14
• Comparative Analysis of Hate Speech in 2024 and 2025.....	16
○ Types of Hate Speech.....	16
○ Targeted Groups.....	17
○ Escalation of Hate Speech Terminology	17
• Impacts of Hate Speech	18
• Limitations.....	19
• Conclusion and Recommendations.....	19
○ Key Recommendations	20

Overview

This report systematically documents and analyzes hate speech identified on social media platforms in Myanmar throughout the year 2025. The study involves monitoring online platforms, recording instances of hate speech, and analyzing the patterns and implications of such content.

A total of 943 instances of hate speech found on social media platforms were systematically recorded. The report analyzes the platforms through which hate speech was disseminated, the key terms and narratives used, the social groups targeted, and the potential risks from a human rights perspective.

The report is intended to support human rights organizations, policy discussion groups, civil society organizations, international organizations, and institutions engaged in Myanmar-related political and policy issues. It primarily highlights the patterns of hate speech and their impacts on society.

Background and Context

In the book ***"The New Democratic Government and Myanmar"*** written by former Lieutenant General U Soe Thein, it is stated that because the public voted for the National League for Democracy (NLD), Muslims were portrayed as "holding a knife to the necks of the Bamar people." The book includes hate speech narratives claiming that the dissolution of the **Ma Ba Tha** (Association for the Protection of Race and Religion) constituted an act of oppression against Buddhism.¹

In 2026, in the election organized under military leadership, the military-backed Union Solidarity and Development Party (USDP) won the election, with U Khin Yi serving as its chairman. U Khin Yi is a retired military lieutenant general and a former Minister of

¹ Soe Thein, *The New Democratic Government and Myanmar*, Mizzima Padipada Publishing – 2020, pg. 99

Immigration as well as a former Police Chief. He is widely associated with actions that contributed to the oppression of minority groups, both through legal frameworks and extrajudicial practices.

During the administration of President U Thein Sein, when religious violence occurred in Myanmar, U Khin Yi served as Minister of Immigration. He also played a leading role in organizing pro-military rallies both before and after the military coup.²

Armed conflicts in Myanmar continue to occur to this day, while various forms of repression are also experienced in political spaces. After the military coup, freedom of expression significantly deteriorated in Myanmar, which has led online platforms (social media platforms) to become an increasingly important arena for communication.

Many people inside Myanmar now rely heavily on online platforms to share information. However, these platforms have also become spaces where harmful narratives and hate speech targeting different communities are widely disseminated. Such hate speech, dehumanizing language, and accusations can intensify discrimination and misunderstandings based on ethnicity, religion, and gender identity, while also increasing hostility and mistrust between different groups, ethnic communities, and segments of society.

Hate speech observed on online platforms is often connected to the ongoing armed resistance and conflicts in the country. Armed groups are frequently portrayed as threats to the nation, while anti-authoritarian movements are often distorted or misrepresented. In addition, hate speech exploiting ethnic and religious sentiments is also commonly observed. Minority religious communities are often depicted as disloyal or dangerous to the country. Furthermore, women who participate in political processes appear to be targeted with attacks more frequently than in the past.

² Soe Thein, *The Second Democratic Government and Myanmar (Part-2)*, 2021

Methodology

This study systematically monitored and recorded content from January to December 2025 on social media platforms including Telegram, Facebook, and TikTok.

Each recorded hate speech post was documented using a structured framework that included the date of dissemination, a summary of the content, types of hate speech, key terms used, and the individuals or groups targeted. The classification of hate speech was conducted according to internationally recognized definitions and standards.

The primary focus of this study is to analyze the patterns and methods used by actors who disseminate hate speech, rather than to investigate the individuals responsible for producing the content.

Definition of Hate Speech

Hate speech refers to expressions that **harm or target an individual or group based on inherent characteristics**, including religion, language, gender, sexual orientation, nationality, ethnicity, race, skin color, beliefs, citizenship, or physical appearance.

The hate speech identified in this study is categorized as follows:

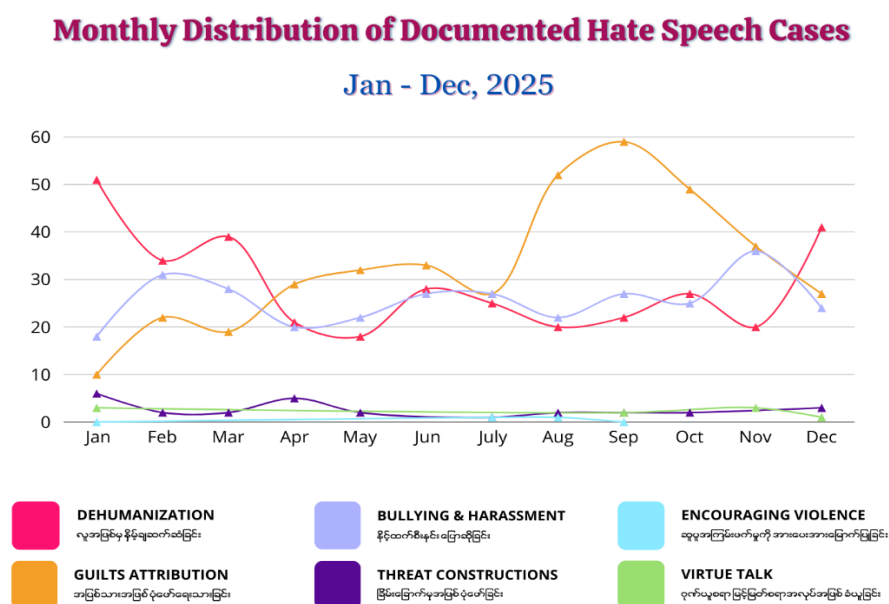
1. **Criminalization-based hate speech** – narratives that portray individuals or groups as inherently guilty or responsible for wrongdoing.
2. **Abusive or degrading hate speech** – language intended to insult, humiliate, or demean.
3. **Dehumanizing hate speech** – expressions that deny or diminish the humanity of individuals or groups.
4. **Incitement to violence** – content that encourages or promotes violent actions.
5. **Threat-based hate speech** – narratives that frame individuals or groups as threats or include direct or implied threats against them.

6. **Glorification of violence** – content that praises or justifies acts of violence or hate-driven actions.

Key Trends and Findings

Throughout **2025**, hate speech monitoring was conducted and documented on a monthly basis. The findings indicate that there was no overall decline in the prevalence of hate speech during the year. While certain months showed a slight decrease in recorded cases, other months experienced increases. Overall, across the entire year, there was no significant or sustained reduction in hate speech.

Table 1: Monthly Distribution of Documented Hate Speech Cases (2025)

Platforms and Dissemination

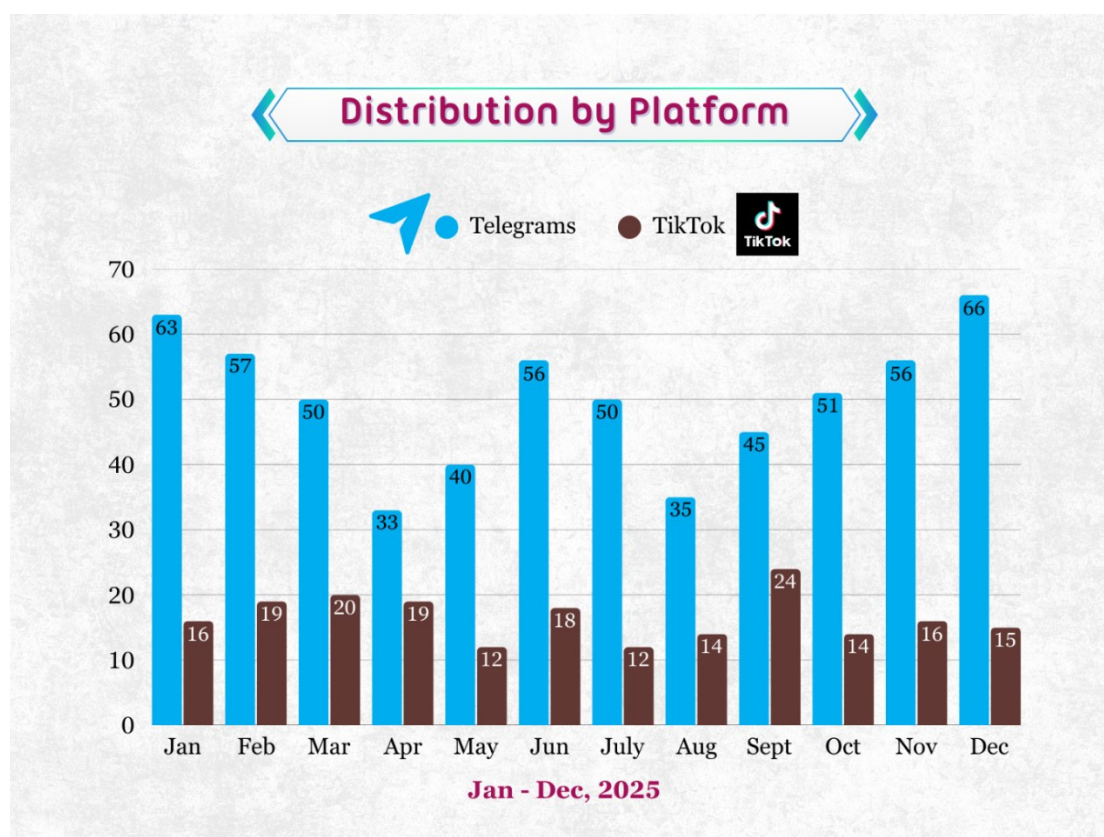
Among the documented cases, **Telegram** accounted for the highest number of hate speech instances. This is largely due to its channel-based dissemination system, which allows content to reach large audiences simultaneously. In addition, Telegram’s relatively weak enforcement of policies related to hate speech enables repeated dissemination of harmful content and contributes to its high level of reach and amplification.

Furthermore, due to strict internet restrictions imposed by the military authorities in Myanmar following the coup, many users have increasingly relied on Telegram as a primary communication platform. As a result, Telegram has become the most high-risk social media platform for the spread of hate speech.

On **TikTok**, the number of detected hate speech cases remains lower than on Telegram; however, there has been a gradual increase compared to previous years. Restrictions on internet usage in Myanmar, along with the criminalization of VPN use, have contributed to the growing popularity of TikTok. Consequently, the dissemination and reach of hate speech content on TikTok have also expanded.

Although **Facebook** has implemented stricter community standards and policies related to hate speech and human rights, hate narratives related to Myanmar continue to be observed on the platform.

Table 2: Hate Speech Cases by Platform highlights the concentration of content on Telegram and Tiktok

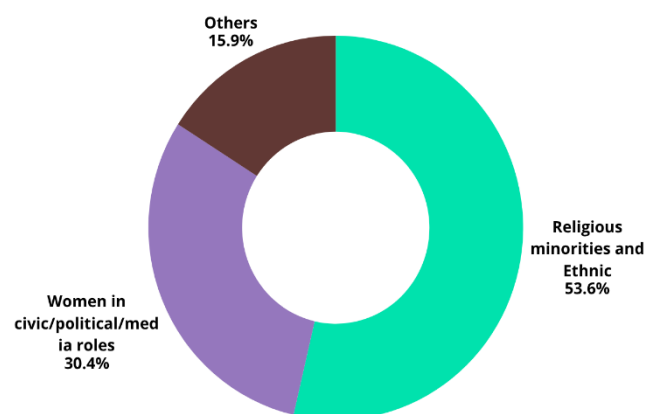
Targeted Groups

Analysis of hate speech observed throughout **2025** indicates that the **most frequently targeted groups** were **ethnic and religious minorities**.

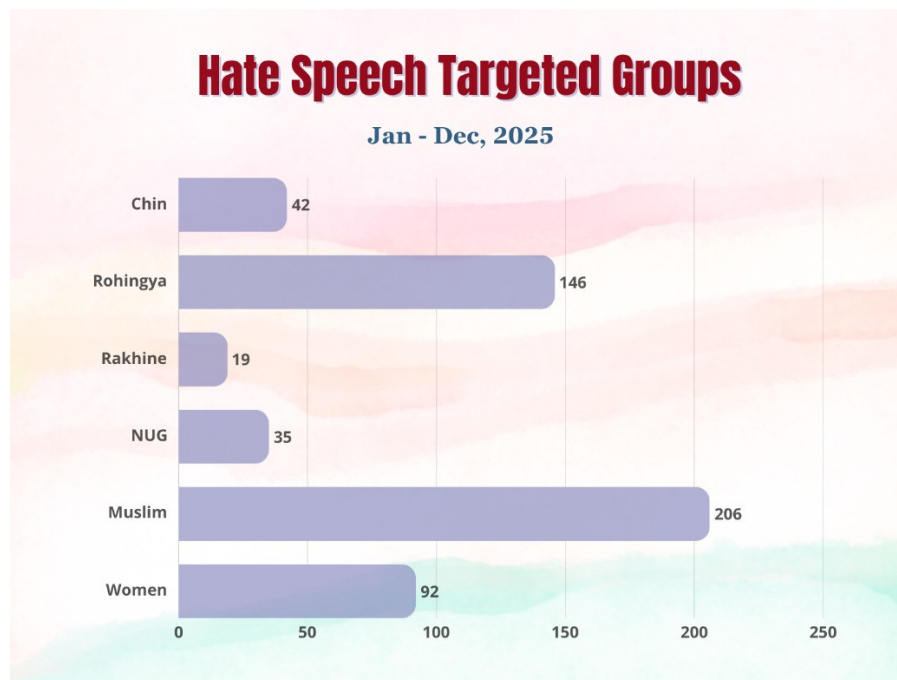
In addition, minority communities were also subject to targeted attacks. Muslims and Rohingya, in particular, were frequently depicted as disloyal to the country or as illegal populations, with hate speech contributing to the amplification of ethnic and religious hostility.

Furthermore, women actively participating in political, social, and resistance movements were increasingly targeted. Hate speech directed at these women often framed their participation as inappropriate, and included personal attacks based on private information as well as gender-based and sexually degrading language.

Content targeting religious minorities showed a particularly high level of dehumanizing language, accounting for over 70 percent of such cases. Additionally, narratives associated with ongoing conflicts frequently involved blame attribution and identity-based discrimination, which may further reinforce and entrench structural marginalization within society.

■ *Most Frequently Targeted Groups of Hate Speech*

Table 3: Most Frequently Targeted Groups in Hate Speech Content

- ***Number of Hate Speech Incidents Targeting Groups in 2025 (by Category)***

Forms of Hate Speech

Across the year, three primary forms of hate speech were identified.

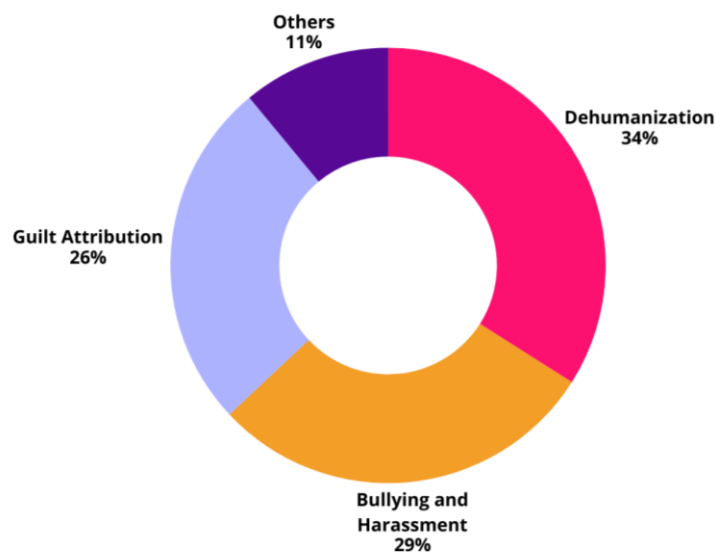
First, dehumanizing hate speech was widely observed. This form involves portraying individuals or groups as less than human by comparing them to animals or to entities perceived as threats to society. Such narratives can lower social inhibitions against violence and make acts of aggression more likely within communities.

Second, hate speech intended to humiliate, intimidate, or dominate was also prevalent. This includes the use of degrading, threatening, and abusive language designed to shame or silence targeted individuals or groups.

Third, and most significantly, was criminalization-based hate speech, in which entire communities are portrayed as inherently guilty or responsible for certain actions. In these cases, the actions of an individual or a specific group are generalized to assign blame to

a broader community. This type of narrative fosters the belief that entire groups deserve punishment for the actions of a few, thereby normalizing discrimination.

Such narratives can escalate beyond discrimination and contribute to the justification of collective punishment and violence. Dehumanization, in particular, functions as a mechanism of moral exclusion, weakening social trust and increasing the likelihood of conflict at the community level.

■ *Types of Hate Speech Identified in 2025*

Illustrative Case Studies and Hate Speech Scenarios

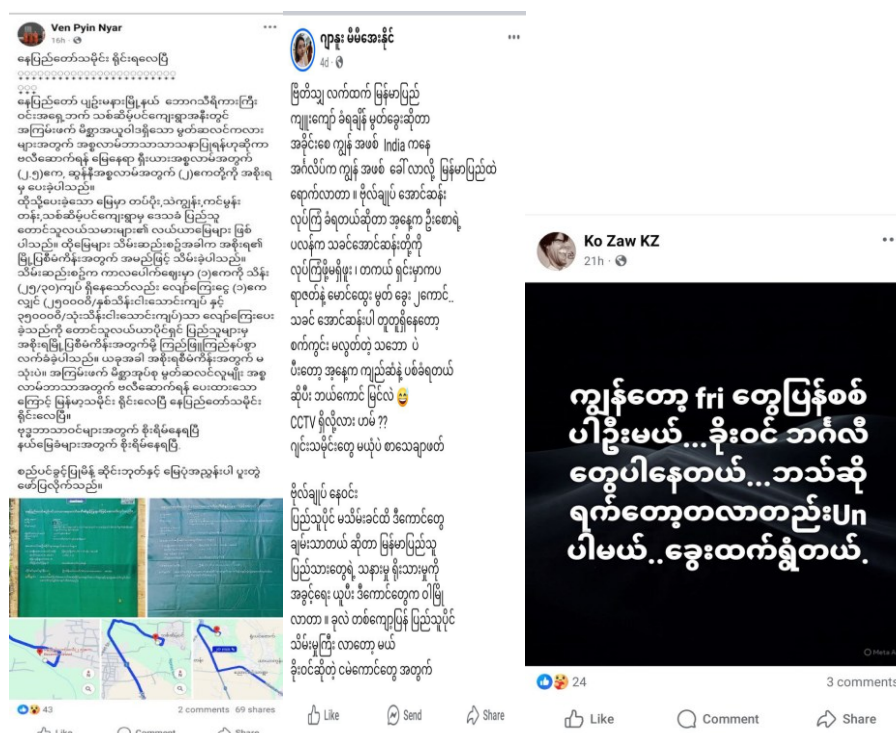
Case Study 1: *Dehumanization of Ethnic and Religious Minorities*

Throughout 2025, there was a consistent pattern of hate speech targeting minority communities, particularly along ethnic and religious lines. These narratives frequently dehumanized minority groups by comparing them to animals and portraying them as inferior beings.

In addition, minority communities were often likened to harmful diseases or threats to public safety, suggesting that they pose a danger to society. Some content further alleged that these groups were continuously involved in violent activities.

Although such narratives were sometimes framed as warnings or cautionary messages to the public, in practice they functioned to depict minority communities as parasitic threats that must be eliminated from society. This type of messaging can incite hostility and justify exclusion or violence against targeted groups.

The repeated dissemination of such content reinforces harmful stereotypes, leading audiences to internalize the perception that these communities are genuinely dangerous. Over time, this contributes to increased social division, discrimination, and the risk of intergroup violence.

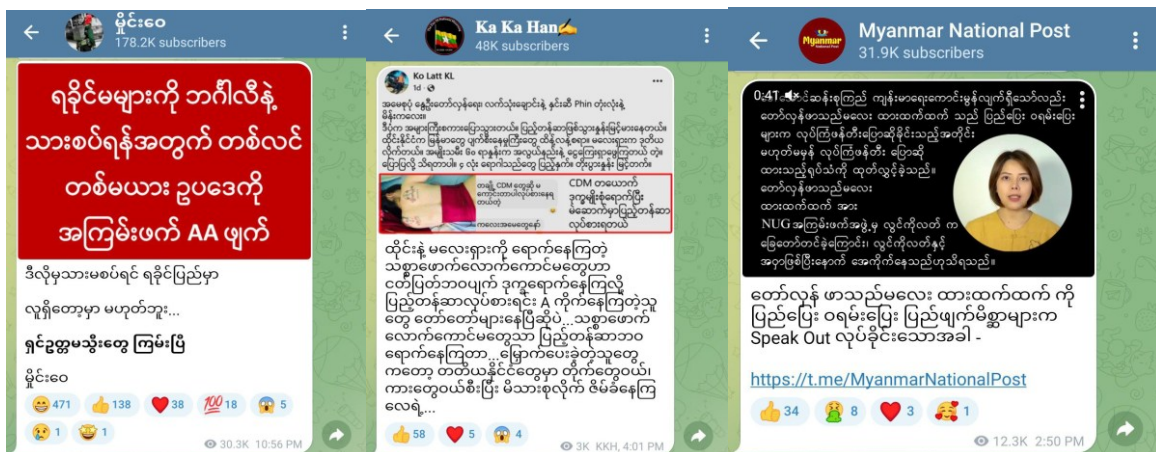
Case Study 2: *Gender-Based Harassment and Silencing*

In Myanmar, open discussion of sexual matters remains widely constrained by social norms. Within this context, hate speech actors frequently target women who are actively engaged in politics, resistance movements, humanitarian work, and media by portraying them as sex workers or as individuals being sexually exploited by men.

Rather than engaging with their ideas, beliefs, or political positions, such attacks focus on physical appearance, personal defamation, and sexual allegations. These narratives are used to publicly discredit women by portraying them as morally compromised, with the intention of undermining their credibility and discouraging their continued involvement in human rights and public affairs.

As a result, many women subjected to such online harassment become reluctant to speak out in public. They may choose to withhold their opinions and limit their participation, creating significant barriers to freedom of expression. The number of women willing to continue speaking out despite such attacks also appears to decline.

These patterns contribute to the reinforcement of patriarchal norms in Myanmar society. They may also promote the belief that women should avoid political engagement or public visibility due to the risk of gender-based attacks. Importantly, gender-based hate speech is not only directed at individual women but also functions as a broader strategy to exclude women from political and public spheres.

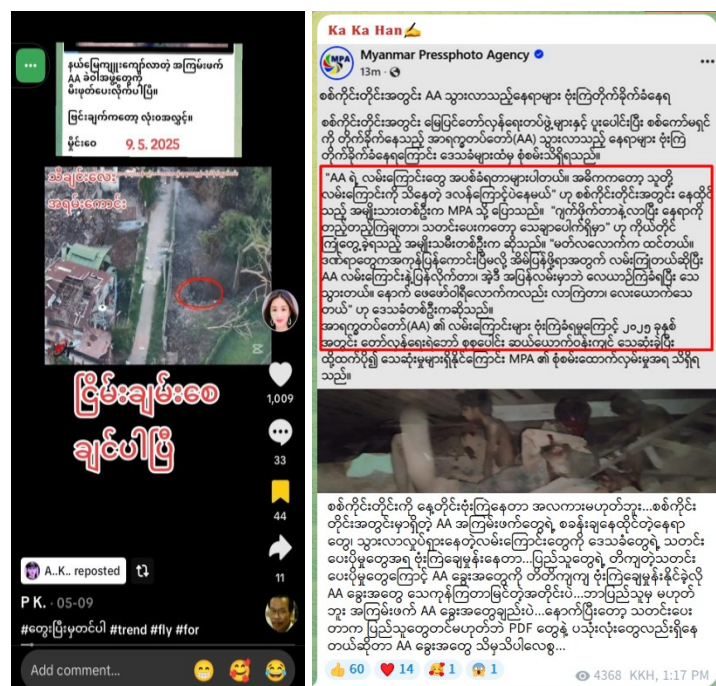
Case Study 3: Cross-Platform Dissemination and the Challenges of Policy Enforcement

In 2025, the study identified a clear pattern of cross-platform content migration, where hate speech originating on one social media platform was repackaged and redistributed on others.

Content initially found on Telegram channels was frequently transformed into video formats on TikTok, often using screenshots of the original posts. Through this process, hate speech was no longer confined to a single platform but was able to circulate across multiple platforms, reaching wider and more diverse audiences.

This form of dissemination significantly increases the persistence and spread of harmful content. Even when such material is removed from one platform due to policy enforcement, it continues to exist in altered formats on other platforms. Moreover, once converted into video form, it becomes more difficult to detect and moderate, as keyword-based filtering mechanisms are less effective.

As a result, cross-platform amplification contributes to the sustained visibility, resilience, and broader impact of hate speech, making mitigation efforts more complex and less effective.

Analysis of Propaganda Narratives on Mosques by Military-Aligned and Nationalist Extremist Actors

In April 2025, the military authorities announced the allocation of religious land grants for four major religions as a New Year gesture. Among these, land was designated for Muslim communities near Thitseintpin Village, Pyinmana Township, Naypyidaw. ([Post Link](#))

Following this, in September 2025, nationalist extremist actors began disseminating hate speech in response to construction activities on the allocated land. ([Post Link](#)) These narratives alleged that the land had been confiscated from local farmers and framed the allocation as a threat to Myanmar's historical and cultural identity. Muslims were portrayed using derogatory and dehumanizing language, often characterized as violent or extremist actors. ([Post Link](#))

Similarly, in Yelet Lay Village, Maubin Township, Ayeyarwady Region, nationalist extremists reportedly attempted to block access to a previously closed mosque after individuals entered it for worship in the third week of September. These actors claimed that there were no Muslims residing in the village and that the mosque had long been closed, labeling the act of worship as illegal. Hate speech in this context included the repeated use of derogatory slurs targeting Muslims. ([Post Link](#))

Although the military authorities have publicly stated that freedom of religion is guaranteed in Myanmar, the situation on the ground indicates ongoing religious repression targeting minority communities. Nationalist extremist figures and groups—including individuals such as Naung Taw Lay, U Thuzita, U Thunanda, Ven. Pyin Nyar, and organizations such as the Patriotic Monks Union—have continued to promote anti-Muslim narratives and campaigns.

As a result of these activities, Muslims in Myanmar are increasingly portrayed as security threats, contributing to heightened discrimination in both economic and social spheres.

These narratives are often framed along both religious and ethnic lines, reinforcing exclusion and marginalization.

In the case of the mosque in Yelet Lay Village, individuals involved in mobilizing potential public unrest included prominent nationalist activists, such as **Naung Taw Lay** (founder and editor of *Myanmar National Post*), as well as monks and networks affiliated with nationalist movements in Naypyidaw and Yangon. The actors involved included monks led by **U Thunanda**, who are recognized as nationalist leaders in Naypyidaw, as well as monks led by **U Thuzita** from the **Patriotic Monks Union (Yangon)**. In addition, several individuals who have consistently supported and participated in extremist nationalist movements were also involved.

Furthermore, coordinated anti-Muslim campaigns—both online and offline—were observed in Naypyidaw regarding the allocation of land for both Shia and Sunni Muslim communities. These campaigns included online mobilization, public opposition letters addressed to the authorities, and sustained dissemination of Islamophobic narratives.

Key actors leading the **anti-Muslim campaigns** included [Ma Pu Tu](#), a prominent participant in extremist nationalist movements; [Naung Taw Lay](#), founder and editor of the *Myanmar National Post* media outlet; the [Patriotic Monks Union \(Yangon\)](#); [Patriotic Youth \(Pyinmana\)](#); [Patriotic Alliance Forces \(Mon State\)](#); the [Myanmar Nationalist Network](#); and [Rakhita Youth \(Naypyidaw\)](#).

Notably, a divergence in propaganda strategies was observed between military-aligned channels and nationalist extremist actors. While nationalist groups consistently opposed the mosque-related developments and promoted anti-Muslim narratives, military propaganda channels largely remained silent on the issue. Instead, they promoted a narrative portraying the military as a protector of equal religious rights, highlighting an inconsistency and fragmentation in aligned propaganda efforts.

Comparative Analysis of Hate Speech in 2024 and 2025

Types of Hate Speech

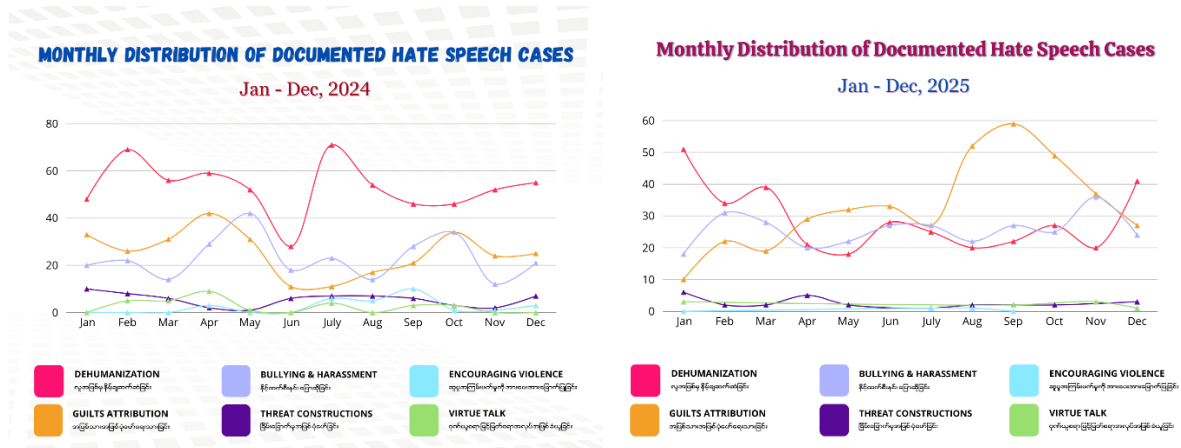

In 2025, there was a noticeable increase in abusive and degrading hate speech, as well as criminalization-based hate speech. Hate speech rooted in bullying and harassment was widely disseminated on social media, often targeting individuals and groups based on ethnicity, religion, and gender identity, thereby contributing to increased discrimination within society.

As the security situation intensified in 2025, there was a corresponding rise in bullying and harassment targeting women and specific groups. In addition, threat construction narratives became more prominent, framing certain social groups as dangers to national security, culture, or religion.

These narratives often generalized the actions of individuals or specific groups and linked them to broader concerns such as population growth, political influence, religious impact, or national security, portraying entire communities as threats. Such framing contributes to the erosion of trust between communities and ethnic groups.

The increase in these forms of hate speech also risks transforming differences of opinion into personal attacks, further intensifying divisions. The rise in both bullying and harassment and threat construction narratives has the potential to contribute to conflict escalation.

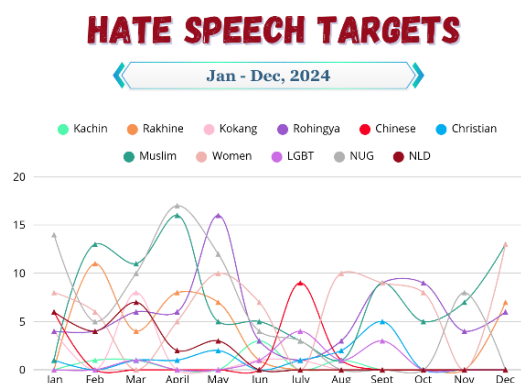
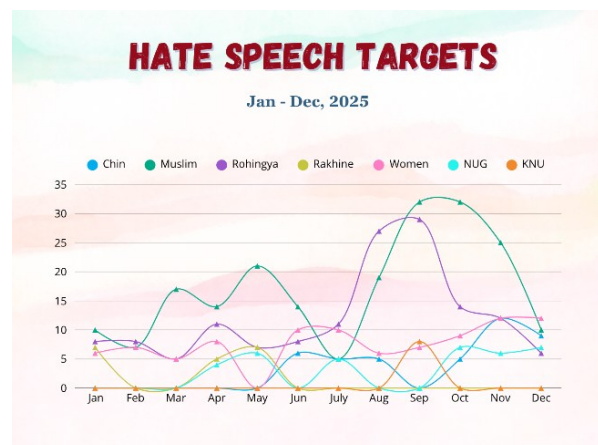

Targeted Groups

In 2025, there was a marked increase in hate speech targeting Rohingya, Muslims, and women. This trend indicates a broader expansion of discrimination against these groups.

The study also found that international events—such as developments related to the ICJ (International Court of Justice) and the Palestine issue—were used to justify and amplify hate speech targeting domestic Muslim and Rohingya communities.

Additionally, women were increasingly targeted with narratives claiming that their participation in resistance movements was linked to sexual exploitation, reflecting a rise in gender-based hate speech.

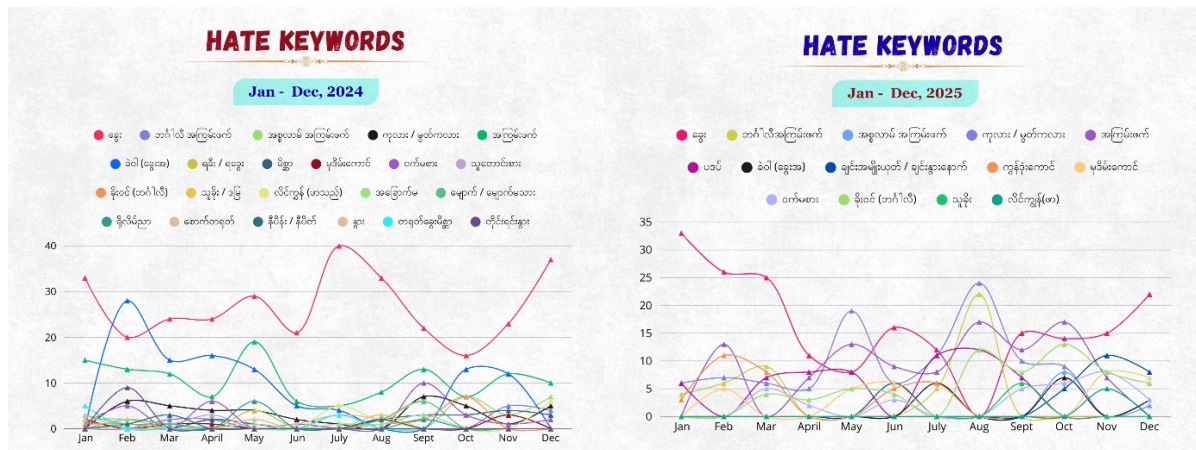

Escalation of Hate Speech Terminology

In 2025, a range of derogatory and offensive terms were identified, including “dog,” “Muslim kalar,” “terrorist,” “illegal Bengali,” “Bengali terrorist,” “condom,” “non-pork

eater,” “rapist,” “inferior Chin,” “Khway War” (a Rakhine term meaning “dog”), “Islamic terrorist,” “thief,” and “sex slave.”

Compared to 2024, terms such as “inferior Chin,” “condom,” and “Bengali terrorist” were observed as newly or more frequently used expressions in 2025, indicating an intensification and normalization of hostile language in online discourse.

Impacts of Hate Speech

The persistent spread of hate speech on social media has significantly undermined social cohesion within society. Dehumanizing narratives that portray individuals or groups as less than human, along with content that frames entire communities as inherently guilty, contribute to the social exclusion of targeted groups.

Such narratives can normalize the belief that entire communities may be collectively punished for the actions of individuals. During periods of hybrid governance involving both military and civilian elements, similar patterns of hate speech in Myanmar have contributed to discrimination and violence, including lethal attacks against Muslim communities and the Rohingya population in Rakhine State. These incidents were often justified by perpetrators as being deserved, which further escalated conflict and deepened divisions.

As a consequence, perpetrators of such violence have, in some cases, evaded legal accountability, reinforcing a cycle of impunity and further enabling the continuation of hate-driven actions.

Limitations

The findings presented in this report are subject to certain limitations. Monitoring and documentation were conducted only on public channels and publicly accessible posts. As a result, content shared within private channels and private accounts could not be analyzed.

Additionally, due to constraints in monitoring capacity, the study was unable to cover all social media platforms used across Myanmar. Therefore, the findings are based on a sample of observed data, rather than a comprehensive dataset encompassing all instances of hate speech.

Conclusion and Recommendations

Former Lieutenant General U Soe Thein published a book in 2020 claiming that Myanmar had “fallen” under the leadership of Daw Aung San Suu Kyi and the National League for Democracy (NLD) government, alleging that Buddhism was being suppressed while Muslims were being favored, and portraying the government as aligned with Muslim interests. Following the military coup in 2021, U Soe Thein became part of the military-led administration.

Since the coup, the military has shut down media outlets, arrested journalists, and imposed strict internet restrictions. Civilians have faced arrest and imprisonment simply for accessing information from independent media sources. Due to these restrictions, along with legal risks associated with **VPN** usage under telecommunications laws, many people have increasingly turned to platforms such as **Telegram** and **TikTok**, which do not require VPN access. As a result, the mechanisms for spreading hate speech have become more entrenched and effective on these platforms.

Hate speech has not declined but has instead become increasingly normalized. It is often driven by political dynamics, as well as ethnic, religious, and minority-related factors, contributing to rising hostility and making trust-building between communities more difficult.

In the 2025 military-organized elections, candidates affiliated with the military-backed **Union Solidarity and Development Party (USDP)**, including individuals associated with extremist nationalist movements, secured electoral victories. This development raises further concerns about the potential institutional reinforcement of exclusionary narratives and hate speech.

Given these trends, it is critical to systematically monitor and document hate speech, as well as to develop preventive and response mechanisms. Without proactive measures to address the spread and impact of hate speech, there is a significant risk that social trust will continue to erode, potentially leading to the resurgence of violence and intensified conflict within society.

Key Recommendations

- **Social media platforms**, particularly Telegram and TikTok, should implement and enforce **clear and robust policies** to effectively remove hate speech content from their channels and limit its spread.
- There is a need to strengthen **digital literacy initiatives**, focusing on educating users about how to identify credible information, distinguish misinformation, and critically evaluate online content before sharing or engaging with it.
- Given the ongoing context in which the military continues to exert control over state power and may utilize hate speech as a tool for division, it is recommended that **civil society organizations collaborate more actively** to counter hate speech through coordinated efforts, advocacy, and community-based interventions.

ဒီဂျစ်တယ်အမုန်းစကား

၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွင်း အမုန်းစကားတွေ့ရှိမှု နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာ

ဧပြီ၊ ၂၀၂၆

~ မာတိကာ ~

■ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်	၂၂
■ နောက်ခံနှင့် ဆက်စပ်အကြောင်းအရာ	၂၂
■ သုတေသနနည်းနာ	၂၄
■ အမုန်းစကားအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်	၂၄
■ အဓိက ပြန့်နှံ့မှုများနှင့် တွေ့ရှိချက်များ.....	၂၅
■ ပလက်ဖောင်းများနှင့် ဖြန့်ဝေမှုပုံစံများ	၂၅
■ ဦးတည်ပစ်မှတ်ထားခံရသော အုပ်စုများ	၂၇
■ အမုန်းစကား အမျိုးအစားများ	၂၈
■ ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု နမူနာများနှင့် အမုန်းစကား အခြေအနေများ.....	၂၉
• ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု (၁) လူမျိုးရေးနှင့် ဘာသာရေး လူနည်းစုများကို လူအဖြစ်မှ နှိမ်ချဖော်ပြခြင်း.....	၂၉
• ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု (၂) လိင်အခြေပြု နှောင့်ယှက်မှုနှင့် အသံတိတ်စေခြင်း	၃၀
• ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု (၃) လူမှုကွန်ရက်တစ်ခုမှတစ်ဆင့် ပြန့်နှံ့စေသဖြင့် မူဝါဒဖြင့်ထိန်းချုပ်ရန်ခက်ခဲခြင်း.....	၃၁
■ ဗလီဝတ်ကျောင်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး စစ်တပ်ဝါဒဖြန့်သူများနှင့် အမျိုးသားရေးအစွန်းရောက် လှုပ်ရှားသူများအကြား ဝါဒဖြန့်မှုအားလေ့လာခြင်း	၃၂
■ ၂၀၂၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွင်းတွေ့ရှိရသည့် အမုန်းစကားများကိုနှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း.....	၃၄
• အမုန်းစကားအမျိုးအစားများ	၃၄
• ဦးတည်ပစ်မှတ်ထားခံရသည့်အုပ်စုများ.....	၃၅
• အမုန်းစကားအသုံးအနှုန်းများ ပိုမိုမြင့်မားလာခြင်း	၃၆
■ အမုန်းစကားအကျိုးဆက်များ	၃၆
■ ကန့်သတ်ချက်များ	၃၇
• နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ချက်.....	၃၇
• အဓိကအကြံပြုချက်များ	၃၈

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ယခုအစီရင်ခံစာသည် ၂၀၂၅ ခုနှစ် တစ်နှစ်တာအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူမှုကွန်ရက် ပလက်ဖောင်းများ၌ တွေ့ရှိရသော အမုန်းစကားများကို လေ့လာစောင့်ကြည့်ပြီး စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင်ကာ တွေ့ရှိချက်များကို လေ့လာသုံးသပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုအစီရင်ခံစာသည် လူမှုကွန်ရက် ပလက်ဖောင်းများမှ တွေ့ရှိရသော အမုန်းစကား ၉၄၃ ခုကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်း တင်ထားပြီး အမုန်းစကားများ ဖြန့်ဝေရာ ပလက်ဖောင်းများ၊ အသုံးပြုသည့် အဓိက စကားလုံးများ၊ ပစ်မှတ်ထားခံရသည့်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူ့အခွင့်အရေးရှုထောင့်မှ အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်မှုများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာထားပါသည်။ ယခုအစီရင်ခံစာအား လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ မူဝါဒ ဆိုင်ရာဆွေးနွေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်နှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့ အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးမူဝါဒများနှင့် ပတ်သက်သည့် အဖွဲ့အစည်း များအတွက်လည်း ရည်ရွယ်ထားသည်။ ယခုအစီရင်ခံစာတွင် အမုန်းစကားများ၏ ပုံစံများ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ်သက်ရောက်မှုများကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။

နောက်ခံနှင့် ဆက်စပ်အကြောင်းအရာ

ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်း ဦးစိုးသိန်း ရေးသည့် “ဒီမိုကရေစီအစိုးရသစ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ စာအုပ်”တွင် ပြည်သူများသည် NLD ပါတီကို မဲပေးခဲ့သည့်အတွက်ကြောင့် မွတ်စလင်များက ဗမာလူမျိုးများ၏ လည်ပင်းကို ဓါးမိုးထားသည့်အဖြစ်နှင့် ကြုံနေရကြောင်း အမျိုးဘာသာသာသနာ (မဘာသ) အဖွဲ့ကို ဖျက်သိမ်းမှုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဖိနှိပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟူသည့် အမုန်းစကားများကို ထည့်သွင်းရေးသားထားသည်။³

၂၀၂၆ ခုနှစ်တွင် စစ်တပ်ဦးဆောင်ကျင်းပသည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် စစ်တပ်ကျောထောက် နောက်ခံ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီက အနိုင်ရခဲ့ပြီး ဥက္ကဋ္ဌမှာ ဦးခင်ရီဖြစ်သည်။ USDP ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဦးခင်ရီသည် စစ်တပ်မှ အငြိမ်းစား ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်းဖြစ်ပြီး လဝကဝန်ကြီး ဟောင်းနှင့် ရဲချုပ်ဟောင်းလည်းဖြစ်သည်။ ဦးခင်ရီသည် လူနည်းများစုများ ဖိနှိပ်မှုများကို ဥပဒေအရ သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေပြင်ပမှသော်လည်းကောင်း အဓိက လုပ်ဆောင်ခဲ့သူတဦးဖြစ်သည်။ ဘာသာရေးအကြမ်းဖက်မှုဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက်တွင် ဦးခင်ရီသည် လဝက

³ စိုးသိန်း၊ ဒီမိုကရေစီအစိုးရသစ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၊ မဇ္ဈိမပဋိပဒါစာပေ (၂၀၂၀ခုနှစ်)၊ စာ ၉၉။

ဝန်ကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ စစ်တပ်အာဏာမသိမ်းမီနှင့် အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် စစ်တပ်ထောက်ခံပွဲများကို ဦးဆောင်စီစဉ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။⁴

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများသည် ယနေ့ချိန်အထိ ဆက်တိုက်ဖြစ်ပွားနေသည့် အပြင် နိုင်ငံရေးအခန်းကဏ္ဍများတွင်လည်း နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဖိနှိပ်မှုများ ကြုံတွေ့နေရသည်။ ထို့ပြင် အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပျက်သုဉ်းခဲ့ရသည့်အတွက် အွန်လိုင်း(ဆိုရှယ်မီဒီယာ ပလက်ဖောင်းများ)သည် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်တွင်းမှ ပြည်သူအများစုသည် သတင်းအချက်အလက်များကို မျှဝေရန် အွန်လိုင်း ပလက်ဖောင်းများကို ပိုမိုအသုံးပြုကြသလို တဖက်တွင်လည်း အမုန်းစကားများဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း တခုနှင့်တခု ပြစ်တင်ပြောဆိုကြသည့် စကားများကို ဖြန့်ဝေရာ အန္တရာယ်ရှိသည့် ပလက်ဖောင်းတခုလည်း ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ထိုသို့သော အမုန်းစကားများ၊ လူ့အဖြစ်မှ နိမ့်ချသည့် အသုံးအနှုန်းများ၊ စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုများကြောင့် လူမျိုးဘာသာ၊ ကျား၊ မ ဖြစ်တည်မှုတို့အပေါ် အခြေခံပြီး ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ၊ အထင်မြင်လွဲမှားမှုများ ပိုမိုကြုံရနိုင်သည့်အပြင် အုပ်စုတစုနှင့် တစုကြား၊ လူမျိုးတစုနှင့်တစုကြား၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစုနှင့် တစုကြား မုန်းတီးစိတ်များ၊ မယုံကြည် စိတ်များ ပိုမိုတိုးပွားလာနိုင်သည်။

အွန်လိုင်းပလက်ဖောင်းများတွင် တွေ့ရှိရသော အမုန်းစကားများသည် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသည့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး တိုက်ပွဲများကို အခြေခံပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသည် တိုင်းပြည်အတွက် အန္တရာယ်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများအဖြစ် အစဉ်ပုံဖော်လေ့ရှိကာ အာဏာရှင်ဆန်ကျင်ရေးကို ပုံဖျက်လေ့ရှိသည်။ ထို့ပြင် လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး ခံယူချက်များကို အသုံးပြုပြီး ရေးသားသည့် အမုန်းစကားများကိုလည်းတွေ့ ရှိရသည်။ လူနည်းစု ဘာသာဝင်များအား တိုင်းပြည်အပေါ် သစ္စာမရှိသူများ၊ အန္တရာယ်ရှိသူများအဖြစ် ပုံဖော်လေ့ရှိသည်။ နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်တွင် ပါဝင်သော အမျိုးသမီးများကို ယခင်ကထက် ပိုမိုဦးတည် တိုက်ခိုက်သည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။

⁴ စိုးသိန်း၊ ဒီမိုကရေစီ ဒုတိယအစိုးရသစ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ(ဒုတိယတွဲ) - ၂၀၂၁။

သုတေသနနည်းနာ

ယခုစာတမ်းသည် ၂၀၂၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဒီဇင်ဘာလအထိ လူမှုကွန်ရက်ပလက်ဖောင်းများဖြစ်သည့် Facebook၊ Telegram နှင့် TikTokတို့မှ အကြောင်းအရာများကို စနစ်တကျ လေ့လာစောင့်ကြည့်ကာ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ မှတ်တမ်းတင်ထားသော အမုန်းစကားပို့စ်တိုင်းကို ဖြန့်ဝေသည့် ရက်စွဲ၊ အကြောင်းအရာအကျဉ်းချုပ်၊ အမုန်းစကားအမျိုးအစားများ၊ အဓိက စကားလုံးများ၊ ပစ်မှတ်ထားခံရသော လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများဟူ၍ စနစ်တကျစိစစ်ကာ မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ အမုန်းစကားများကို နိုင်ငံတကာမှ သတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း အမျိုးအစားများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ပါသည်။ ယခုလေ့လာမှုသည် အမုန်းစကားဖြန့်ဝေသူများ၏ အမုန်းစကားဖြန့်ဝေသောပုံစံများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းကိုသာ အဓိက လုပ်ဆောင်ထားပါသည်။

အမုန်းစကားအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

လူသားတစ်ဦး၏ ကိုးကွယ်မှု၊ ဘာသာစကား၊ လိင်၊ လိင်စိတ်ခံယူမှု၊ နိုင်ငံသားစစ်မြစ်၊ တိုင်းရင်းသားဖြစ်မှု၊ အသားအရောင်၊ လူမျိုး၊ ယုံကြည်မှု၊ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အသွင်အပြင်များ စသည့် မွေးရာပါအခွင့်အရေးများကို ထိခိုက်ပြောဆိုခြင်းတို့ကို ဆိုလိုပါသည်။

တွေ့ရှိရသည့် အမုန်းစကားများကို အောက်ပါအတိုင်း ပြန်လည်ခွဲခြားပါသည်။

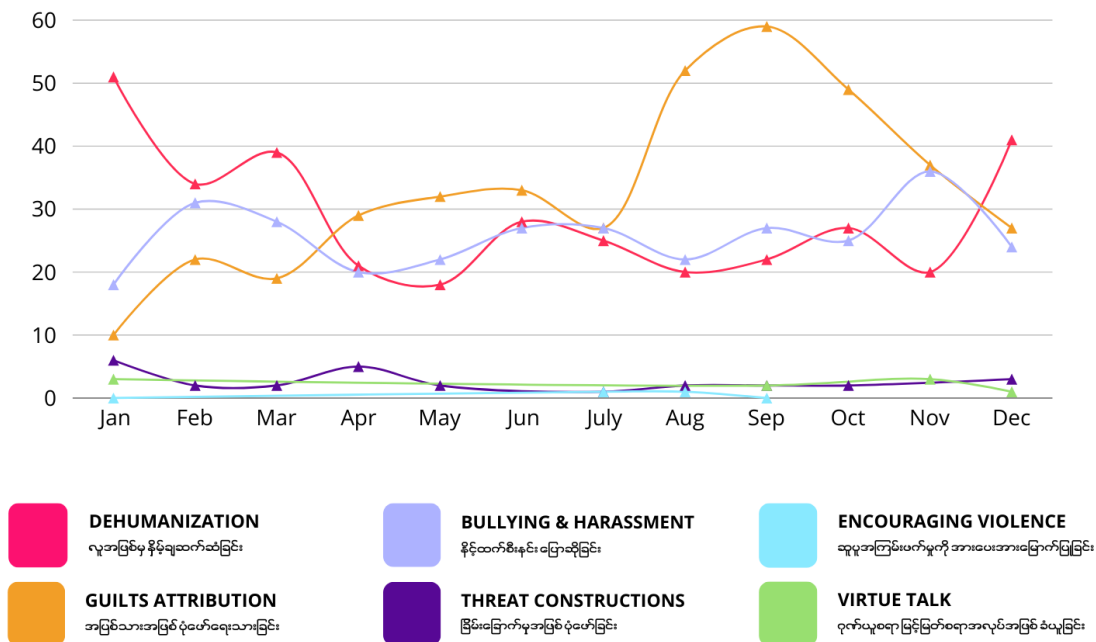
- (၁) အပြစ်သားများအဖြစ်ပုံဖော်ရေးသားသည့် အမုန်းစကားများ၊
- (၂) နိုင်ငံထက်စီးနင်းပြောဆို သည့်အမုန်းစကားများ၊
- (၃) လူအဖြစ်မှ နှိမ့်ချဆက်ဆံသည့်အမုန်းစကားများ၊
- (၄) ဆူပူအကြမ်းဖက်မှုကို အားပေးသည့်အမုန်းစကားများ၊
- (၅) ခြိမ်းခြောက်မှုအဖြစ်ပုံဖော်ရေးသားသည့် အမုန်းစကားများ၊
- (၆) အကြမ်းဖက်မှုနှင့် အမုန်းစကားကြောင့် ကျူးလွန်သည့် လုပ်ရပ်များကို ဂုဏ်ယူစရာအဖြစ် ရေးသားသည့် အမုန်းစကားများ စသည်တို့ဖြင့် တွေ့ရှိရပါသည်။

အဓိက ပြန့်နှံ့မှုများနှင့် တွေ့ရှိချက်များ

၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွင်းတွင် အမုန်းစကားလေ့လာစောင့်ကြည့်မှုကို လစဉ် စောင့်ကြည့်မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံးတွင် အမုန်းစကားများသည် လျော့ကျသွားသည်ကိုတွေ့ရှိခဲ့ရပေ။ အချို့လများတွင် အမုန်းစကားတွေ့ရှိမှုသည် အနည်းငယ်လျော့သွားပေမယ့်လည်း အချို့လများတွင် ပိုမိုတိုးလာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံးအတိုင်းအတာအနေဖြင့်ဆိုလျှင် အမုန်းစကားများသည် သိသိသာသာ လျော့နည်းသွားခြင်းမရှိပေ။

Monthly Distribution of Documented Hate Speech Cases

Jan - Dec, 2025

- ၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွင်း လစဉ်အလိုက် မှတ်တမ်းတင်ထားသော အမုန်းစကားတွေ့ရှိမှုဇယား

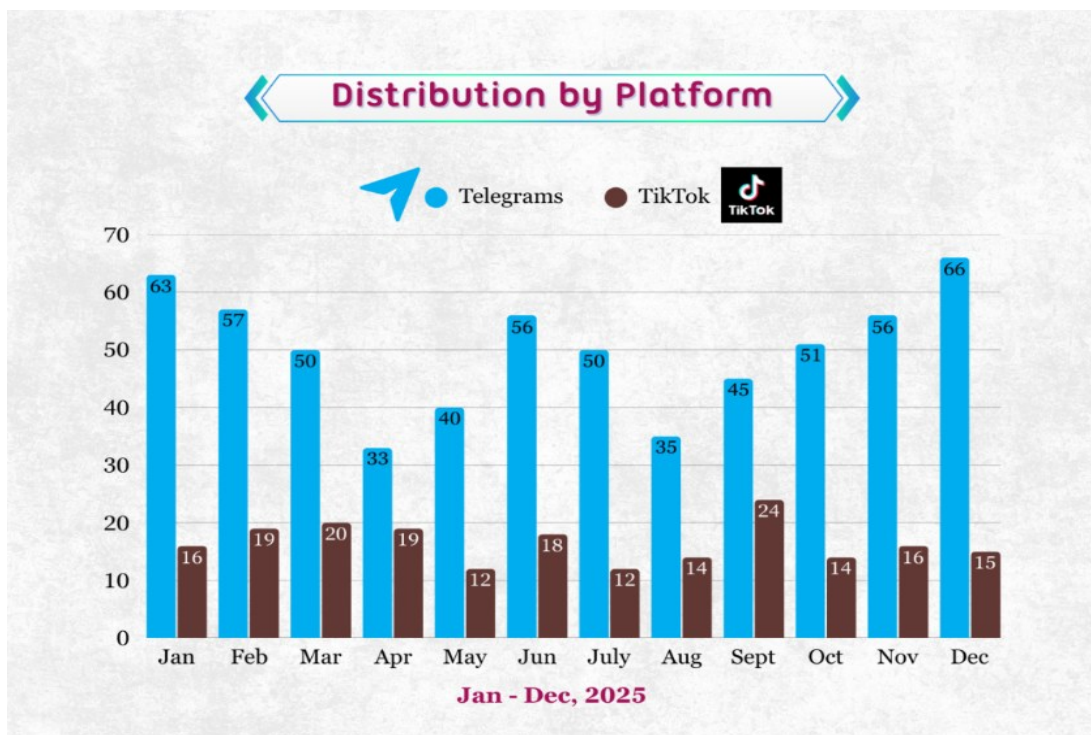
ပလက်ဖောင်းများနှင့် ဖြန့်ဝေမှုပုံစံများ

တွေ့ရှိရသော အမုန်းစကားများကို မှတ်တမ်းတင်ရာတွင် တယ်လီဂရမ်တွင် တွေ့ရှိရမှုသည် အများဆုံးဖြစ်သည်။ တယ်လီဂရမ်သည် Channel စနစ်ဖြင့် ဖြန့်ဝေလို့ရသည့်အတွက်ကြောင့် လူအများဆီ တပြိုင်တည်း ရောက်ရှိနိုင်သည်။ ထို့ပြင် တယ်လီဂရမ်၏ မူဝါဒသည် အမုန်းစကားများကို ထိန်းချုပ်မှုအားနည်းသည့်အတွက် အမုန်းစကား အကြောင်းအရာများကို အကြိမ်ကြိမ် ဖြန့်ဝေနိုင်

သည့်အပြင် ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိမှုအတိုင်းအတာ၌လည်း ပိုမိုအားကောင်းသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အာဏာသိမ်း စစ်အစိုးရမှ အင်တာနက်ကန့်သတ်မှုများကို တင်းကြပ်စွာ စိစစ် ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် လူအများစုသည် တယ်လီဂရမ်ကို အဓိကထား အသုံးပြုလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် အမုန်းစကားတွေ့ရှိမှုအများဆုံးဖြစ်သည့် တယ်လီဂရမ်သည် အမုန်းစကားဖြန့်ဝေမှု အတွက် အန္တရာယ်အရှိဆုံး ဆိုရှယ်မီဒီယာ ဖြစ်သည်။

TikTok တွင် အမုန်းစကားတွေ့ရှိမှုသည် တယ်လီဂရမ်ထက်နည်းသော်လည်း ယခင်နှစ်များထက် တဖြည်းဖြည်း အမုန်းစကားဖြန့်ဝေမှုတိုးမြှင့်လာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စစ်ကောင်စီ သည် အင်တာနက်သုံးစွဲမှုကို ကန့်သတ်ထားပြီး VPN သုံးစွဲမှုကို ဥပဒေထုတ်ကာ ရာဇဝတ်မှု မြောက်သည်အထိ သတ်မှတ်မှုကြောင့် TikTok ကို အသုံးများလာခဲ့ပြီး အမုန်းစကား ဖြန့်ဝေမှုများ သည်လည်း TikTok တွင် ပျံ့နှံ့မှုအားကောင်းလာသည်။

ဖေ့ဘုတ်တွင် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ အမုန်းစကားနှင့်သက်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်းများကို တင်းကြပ်စွာချမှတ်ထားသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်သည့် hate narrative များကို ဆက် လက်တွေ့ရှိနေရဆဲပင်ဖြစ်သည်။

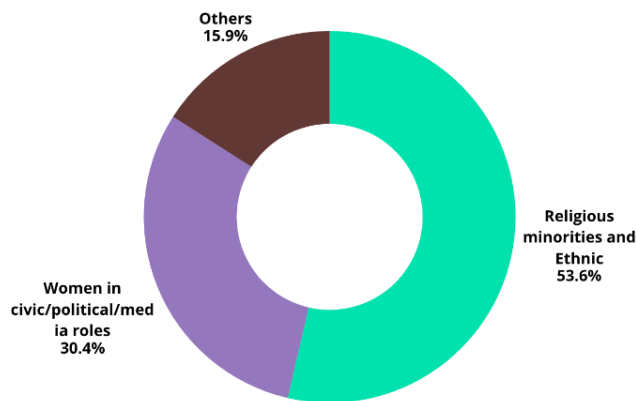
- Telegram နှင့် Tiktok တို့တွင် တွေ့ရှိရသော အမုန်းစကားအမျိုးအစားအရေအတွက်ပြဇယား

ဦးတည်ပစ်မှတ်ထားခံရသော အုပ်စုများ

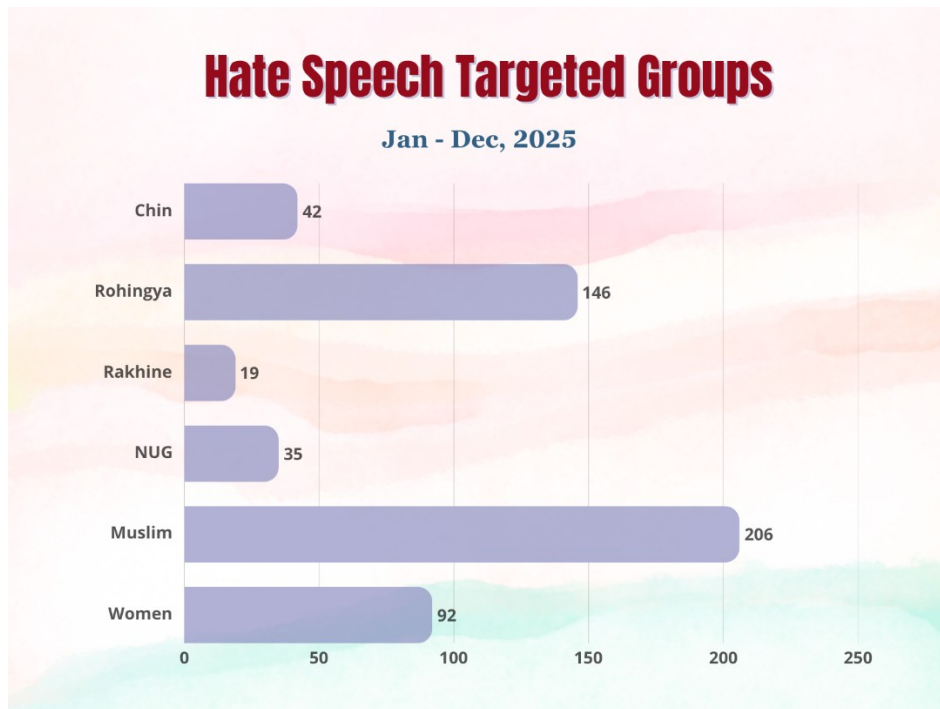
၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွင်းတွင် တွေ့ရှိရသော အမုန်းစကားများကိုလေ့လာရာတွင် အများဆုံးပစ်မှတ်ထားခံရသည့် အုပ်စုများမှာ လူမျိုးရေး ဘာသာရေး လူနည်းစုများ ဖြစ်သည်။

မွတ်စလင်များ၊ ရိုဟင်ဂျာများသည် တိုင်းပြည်အပေါ်သစ္စာမရှိသူများအဖြစ် လည်းကောင်း၊ တရားမဝင်သူများအဖြစ် လည်းကောင်း ဖော်ပြထားပြီး လူမျိုးရေးမုန်းတီးမှုများကို ပိုမိုကြီးထွားစေရန် အမုန်းစကားဖြန့်ဝေမှုများကိုလည်းတွေ့ရှိရသည်။

ထို့နောက်တွင် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးနှင့် တော်လှန်ရေးနယ်ပယ်များတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်သည့် အမျိုးသမီးများကို ထိုသို့ ပါဝင်ခြင်းသည် မသင့်လျော်ကြောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအချက်အလက် အခြေပြု တိုက်ခိုက်ရေးသားမှုများ၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအခြေပြု နှိမ့်ချရေးသားမှုများကို ရေးသားဖြန့်ဝေမှုများကို လည်းတွေ့ရှိရသည်။ ဘာသာရေးလူနည်းစုများကို ဦးတည်သည့် content များတွင် လူအဖြစ်မှ နှိမ့်ချသည့် အသုံးအနှုန်းမှာ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်တွေ့ရှိရသည်။ ပဋိပက္ခများနှင့် ဆက်စပ်ပြီး blame narrative လုပ်ခြင်းနှင့် ဖြစ်တည်မှုကို အခြေခံပြီး ခွဲခြားဆက်ဆံ သည့် ရေးသားမှုများကို တွေ့ရှိရပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် structural marginalization ကို ပိုမိုအမြစ်တွယ်မှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။

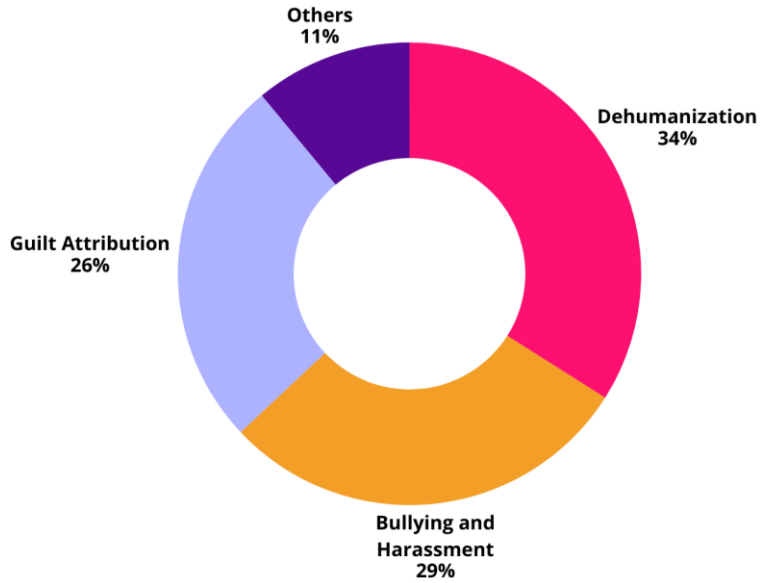
- အမုန်းစကား အများဆုံးပစ်မှတ်ထားခံရသည့် အုပ်စုများ

- ၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွင်း အုပ်စုအလိုက် အမုန်းစကား ပစ်မှတ်ထားခံရသည့် အရေအတွက်

အမုန်းစကား အမျိုးအစားများ

တနှစ်ပတ်လုံးတွင် တွေ့ရှိရသည့် အမုန်းစကားအမျိုးအစားများမှာ အဓိက (၃) မျိုးတွေ့ရှိရသည်။ လူကို လူအဖြစ်မသတ်မှတ်ပြ တိရစ္ဆာန်များ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အန္တရာယ်ရှိသည့် အရာများဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းရေးသည့် လူအဖြစ်မှနှိမ့်ချသည့် အမုန်းစကားများကို ရေးသားဖြန့်ဝေကြသည်။ ထိုသို့ ရေးသားမှုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အကြမ်းဖက်မှုများကို အလွယ်တကူဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ ထို့ပြင် အရှက်ကွဲစေရန်၊ ခြိမ်းခြောက်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး နိုင်ငံထက်စီးနင်းပြောဆိုသည့် အမုန်းစကားများကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ အရေးကြီးဆုံးမှာ အပြစ်သားများအဖြစ်ပုံဖော်သည့် အမုန်းစကား ဖြစ်သည်။ လူတဦးတယောက် သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့တခုမှ ပြုမူဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စရပ်တခုသည် သက်ဆိုင်ရာလူ့အဖွဲ့အစည်း တခုလုံးတွင် အပြစ်ရှိကြောင်း ရေးသားထားသည့် အမုန်းစကားများကို လည်း တွေ့ရှိရသည်။ အကျိုးဆက်မှာ တဦးတယောက်၊ တစုတဖွဲ့၏ လုပ်ရပ်ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းတခုလုံးကို အပြစ်ပေးရမည်ဟူသည့် ယုံကြည်ချက်ကို ရှိသွားစေပြီး ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကို normalized ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်သည်။ ထိုမှတဆင့် အကြမ်းဖက်မှုများကို ဆောင်ရွက်သည်အထိ တဆင့်တက်လာနိုင်သည်။ လူ့အဖြစ်မှ နှိမ့်ချပြောဆိုခြင်းသည် moral exclusion mechanism အဖြစ် ဖြစ်ပြီး မြေပြင်တွင် ယုံကြည်မှုပျက်ပြားကာ ပဋိပက္ခဖြစ်စေနိုင်သည်။

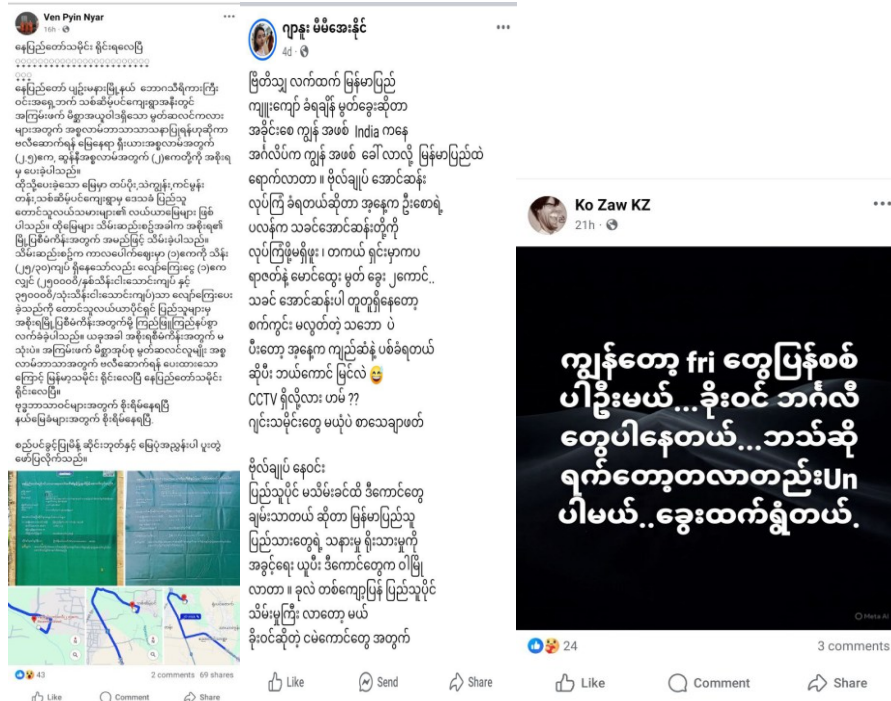
- ၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွင်း တွေ့ရှိရသည့် အမုန်းစကား အမျိုးအစားများ

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု နမူနာများနှင့် အမုန်းစကား အခြေအနေများ

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု (၁) - လူမျိုးရေးနှင့် ဘာသာရေး လူနည်းစုများကို လူအဖြစ်မှ နှိမ်ချဖော်ပြခြင်း

၂၀၂၅ ခုနှစ် တနှစ်ပတ်လုံးတွင် လူနည်းစုများ၊ လူမျိုးရေး ဘာသာရေးအခြေပြုအမုန်းစကားများကို တစိုက်မတ်မတ်ဖြန့်ဝေသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ လူနည်းစုဘာသာဝင်များ၊ လူမျိုးရေးများကို အခြေပြုပြီး လူအဖြစ်မှနှိမ်ချကာ တိရစ္ဆာန်များနှင့် ခိုင်းနှိုင်းရေးသားထားကြသည်။ ထို့ပြင် လူနည်းစုများ၊ ဘာသာရေးကို အကြောင်းပြုပြီး လူ့အသက်အန္တရာယ်ကို ဘေးဖြစ်စေသည့် ရောဂါများနှင့် ခိုင်းနှိုင်းကာ ရေးသားထားမှုများလည်းတွေ့ရသည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါအုပ်စုများသည် အကြမ်းဖက်မှု လုပ်ငန်းများကို အစဉ်တစိုက် လုပ်ဆောင်နေသည်ဟုလည်း ရေးသားမှုများကို တွေ့ရသည်။ ရေးသားမှုများတွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်ကြသူများအနေဖြင့် သတိထားရန်နှင့် အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်သတိပေးသည့် ပုံစံများဖြင့် ရေးသားထားသော်လည်း လက်တွေ့တွင်မူ လူမျိုးစုများ၊ လူနည်းစုများသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ကပ်ပါးရောဂါများအဖြစ် ပုံဖော်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ ရေးသားမှုများသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှ အပြီးတိုင်ရှင်းလင်းရန် လှုံ့ဆော်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ လှုံ့ဆော်ခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုသည် လူမျိုးစုများ၊ လူနည်းစုများအကြား

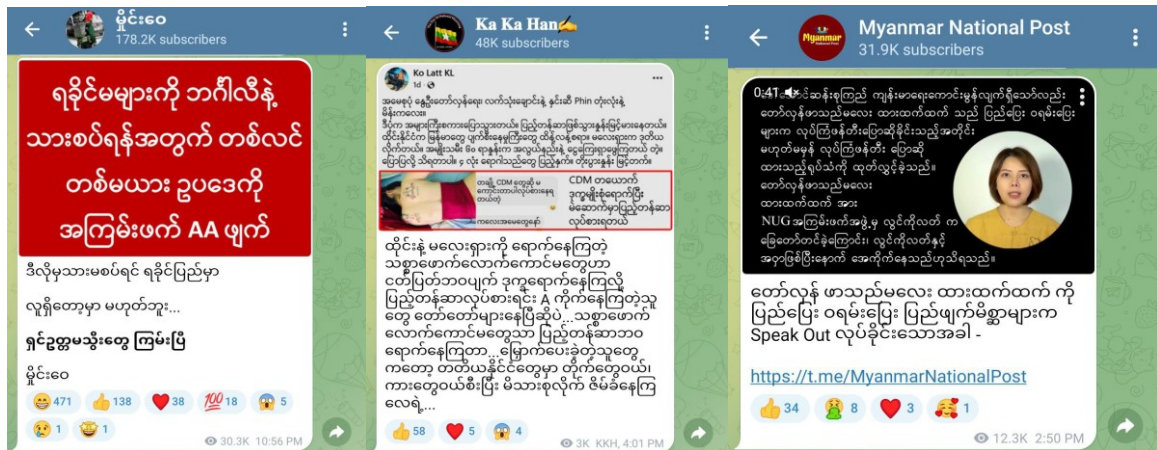
အကြမ်းဖက်မှုများဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထိုသို့သော အကြောင်းအရာများကို ကြိမ်ဖန်များစွာဖြန့်ဝေခြင်း ဖြင့် ဖတ်ရှုသူများသည် အမှန်တကယ်ပင် အန္တရာယ်ရှိသည်ဟု ထင်မှတ်မှားနိုင်သည့် Stereotype ကို ပိုမိုခိုင်မာစေသည်။

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု (၂) - လိင်အခြေပြု နှောင့်ယှက်မှုနှင့် အသံတိတ်စေခြင်း

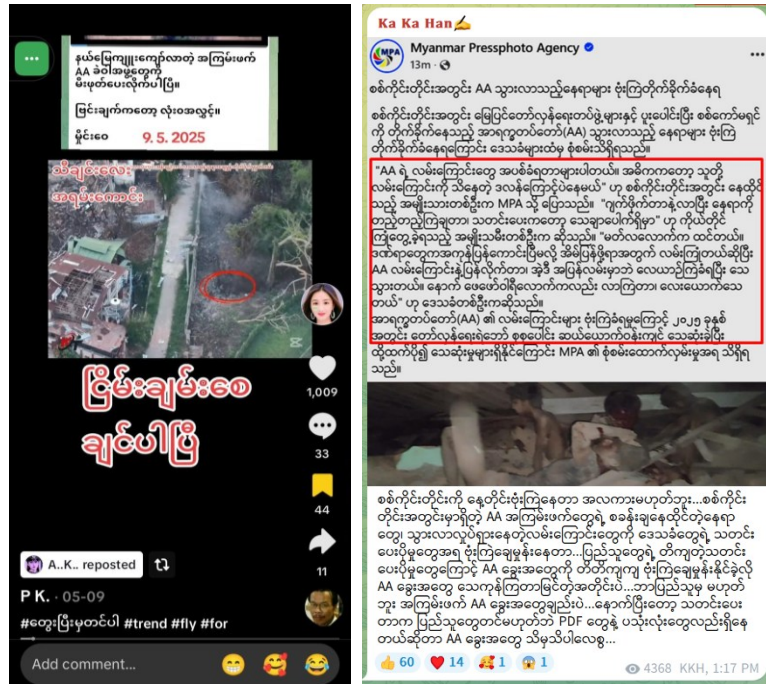
မြန်မာ့နိုင်ငံတွင် လိင်မှုကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပွင့်လင့်စွာပြောဆိုနိုင်သည်ဟု မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့ အစည်းက ကျယ်ပြန့်စွာလက်ခံထားနိုင်မှုမရှိသေးပေ။ အမုန်းစကားဖြန့်ဝေသူများသည် နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်၊ တော်လှန်ရေးနယ်ပယ်၊ လူမှုကူညီရေးနယ်ပယ်နှင့် သတင်းမီဒီယာများတွင် တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်နေသည့် အမျိုးသမီးများကို လိင်ပိုင်ဆိုင်ရာ လုပ်သားများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားများ၏ လိင်အသုံးချခံအဖြစ်လည်းကောင်း နှိုင်းထက်စီးနင်းပုံဖော် ရေးသားထားကြသည်။ ၎င်းတို့၏ ခံယူချက်များ၊ နိုင်ငံရေးအယူအဆများကို ပြန်လည်တုံ့ပြန်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများကို ချိုးနှိမ်ပြောဆိုခြင်း၊ လိင်ပိုင်ဆိုင်ရာ စွပ်စွဲပြောဆိုခြင်းများပြုလုပ်ပြီး ထိုအမျိုးသမီးများ လူထုရှေ့တွင် ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်ပြားသူများအဖြစ် ပုံဖော်ကာ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ ဆက်လက် မလုပ်ဆောင်နိုင်တော့ရန် တိုက်ခိုက်ရေးသားကြသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ထိုသို့ အွန်လိုင်းမှ တိုက်ခိုက်ခံရသည့် အမျိုးသမီးများသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ရှေ့ထွက်ပြောဆိုမှုများကို လက်လျှော့လိုက်ကြသည်။ မိမိတို့၏ သဘောထားများ၊ ဆန္ဒများကို လျှို့ဝှက်စွာထားရှိပြီး ထုတ်ဖော်ပြောဆိုကြရန် အဟန့်အတားဖြစ်ကုန်သည်။ ထိုသို့တိုက်ခိုက်မှုကို ဂရုမပြု၊ အရေးမထားဘဲ ရှေ့ထွက်ပြောဆိုသည့်

အမျိုးသမီးအရေအတွက်မှာလည်း နည်းပါးသွားသည်။ နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖိုဝါဒကြီးစိုးမှုကို ပိုမိုခိုင်မာသွားစေသည်။ အမျိုးသမီးဖြစ်လျှင် လိင်မှုအခြေပြု တိုက်ခိုက်ခံရမည့် ဒဏ်ကို မခံနိုင်သည့်အတွက် နိုင်ငံရေးမလုပ်သင့်၊ အများပြည်သူ ရှေ့သို့ထွက်ကာ ပြောဆိုခြင်းများကို မလုပ်သင့်တော့ဟူသော အယူအဆများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ လိင်အခြေပြု အမုန်းစကားများ သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်ကို ဦးတည်တိုက်ခိုက်ခြင်းထက် အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ် တွင် မပါဝင်နိုင်ရေးကို ဦးတည်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု (၃) လူမှုကွန်ရက်တစ်ခုမှတစ်ခုသို့ ကူးယူပြန့်နှံ့စေသဖြင့် မူဝါဒဖြင့် ထိန်းချုပ်ရန် ခက်ခဲခြင်း

၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် လေ့လာတွေ့ရှိရသည့် အမုန်းစကားများသည် လူမှုကွန်ရက် ပလက်ဖောင်းတစ်ခုမှ အခြားတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသည့် သတင်းစီးဆင်းမှုကိုတွေ့ရှိရသည်။ တယ်လီဂရမ်ချန်နယ်တွင် တွေ့ရှိရသောအကြောင်းအရင်းများကို Tiktok တွင် ဗီဒီယိုအဖြစ်ပုံစံပြောင်းလဲကာ စခရင်ရှော့များဖြင့် ပြန်လည် ဖြန့်ဝေကြသည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အမုန်းစကားသည် ပလက်ဖောင်းတစ်ခုထဲတွင်သာ ပြန့်နှံ့လည်ပတ်နေခြင်းမဟုတ်ဘဲ ပလက်ဖောင်းများတွင် အသုံးပြုနေသည့် သူများသို့ ပြန့်နှံ့သွား သည်။ အကျိုးဆက်မှာ ပလက်ဖောင်းတစ်ခုမှ ပေါ်လစီမူဝါဒများအရ ဖျက်ချခံရလျှင်လည်း ပျောက်ပျက် သွားခြင်းမရှိတော့ဘဲ ဗီဒီယိုအဖြစ်ပြောင်းလဲလိုက်ပါကလည်း keyword များဖြင့် ဖြေရှင်း စိစစ်ခြင်းကို လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိတော့ပေ။

ဗလီဝတ်ကျောင်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး စစ်တပ်ဝါဒဖြန့်သူများနှင့် အမျိုးသားရေးအစွန်းရောက် လှုပ်ရှားသူများအကြား ဝါဒဖြန့်မှုအားလေ့လာခြင်း

အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီက ၂၀၂၅ ခုနှစ် ဧပြီလအတွင်းက နှစ်ကူးလက်ဆောင်အဖြစ် ဘာသာကြီး လေးခုအတွက် သာသနာ့မြေနေရာများကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ပေးအပ်ရာတွင် အစ္စလာမ်ဘာသာ ဝင်များအတွက် သာသနာ့မြေနေရာကို နေပြည်တော်၊ ပျဉ်းမနားမြို့နယ်၊ သစ်ဆိမ့်ပင် ကျေးရွာ အနီးတွင် ချထားပေးအပ်ခဲ့သည်။(မူရင်းပို့စ်) ထို့အတွက် အဆိုပါမြေနေရာပေါ်တွင် စက်တင်ဘာလ အတွင်း၌ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်မှုအပေါ် အမျိုးသားရေးအစွန်းရောက်များက အမုန်းစကား ဖြန့်ချိခဲ့သည်။ (မူရင်းပို့စ်) အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်များအား ပေးအပ်ခဲ့သော မြေနေရာသည် ဒေသခံ များ၏ လယ်မြေများအား သိမ်းယူပေးအပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်းနှင့် မြန်မာ့သမိုင်းရိုင်းလေပြီဟုဆိုကာ အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်များအား အကြမ်းဖက်များအဖြစ် သရုပ်ဖော်ကာ နိမ့်ချသော အသုံးအနှုန်းများဖြင့် ရေးသားထားသည်။ (မူရင်းပို့စ်)

ထို့အတူ ဧရာဝတီတိုင်း၊ မအူပင်၊ ရေလဲလေးကျေးရွာတွင် ပိတ်ထားသည့် ဗလီအား ဝင်ရောက် ဝတ်ပြုသည့်အတွက် အမျိုးသားရေးအစွန်းရောက်များက သွားရောက်ပိတ်ပင်မှုကို စက်တင်ဘာလ တတိယအပတ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့၏အဆိုအရ ရေလဲလေးကျေးရွာတွင် မွတ်စလင်များ မရှိကြောင်း ဗလီမှာလဲ ပိတ်ပင်ထားသည်မှာကြာမြင့်နေပြီဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဝင်ရောက် ဝတ်ပြုမှုသည်

တရားမဝင်ကြောင်းကို ကုလားဆိုသည့် နိမ့်ချသောအသုံးအနှုန်းကို ထပ်ခါတလဲလဲ အသုံးပြု ပြောဆို ရေးသားထားသည်။ ([မူရင်းပို့စ်](#))

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဘာသာရေးလွတ်လွပ်ခွင့်ကို အပြည့်အဝပေးထားသည်ဟု စစ်ကောင်စီက ထုတ်ပြန် ထားသော်လည်း မြေပြင်အခြေအနေအရ လူနည်းစုဘာသာဝင်များအပေါ် ဘာသားရေးအရ ဖိနှိပ်မှု များကို အမျိုးသားရေးအစွန်းရောက်လှုပ်ရှားသူများဖြစ်သည့် **နောင်တော်လေး၊ ဦးသုစိတ္တ၊ ဦးသုနန္ဒ၊ Ven Pyin Nyari မျိုးချစ်မြန်မာရဟန်းတော်များသမဂ္ဂအဖွဲ့** စသည့် အမျိုးသားရေး အမည်ခံများက စဉ်ဆက်မပြတ် ပြုလုပ်နေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါဖိနှိပ်မှုများကြောင့် ပြည်တွင်းနေ အစ္စလာမ် ဘာသာဝင်များအား အကြမ်းဖက်မှုများအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း ဘာသာရေးနှင့်လူမျိုးရေးကို အခြေပြုကာ အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်များ၏ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကိစ္စရပ်များအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများမှာ ပြင်းထန်နေဆဲပင်ဖြစ်သည်။

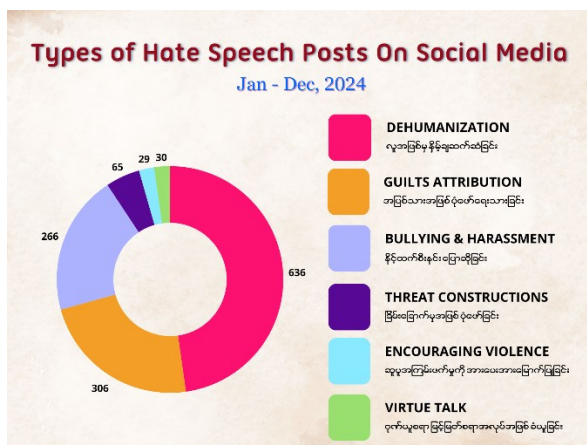
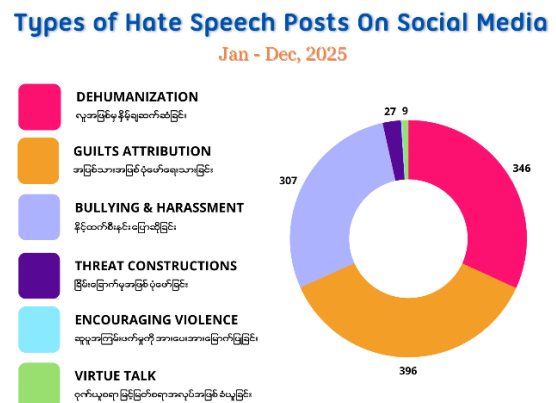
ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ မအူပင်မြို့နယ်၊ ရေလဲကလေးရွာရှိ ချိတ်ပိတ်ခံထားရသည့် ဗလီကို အကြောင်းပြု၍ လူထုဆူပူအုံကြွမှုမျိုးဖြစ်လာအောင် ဦးဆောင်ကြသူများမှာ အစွန်းရောက် အမျိုးသား ရေးတက်ကြွလှုပ်ရှားမှုများတွင် ဦးဆောင်နေရာမှ ပါဝင်သူတစ်ဦးဖြစ်သော Myanmar National Post သတင်းမီဒီယာတည်ထောင်သူနှင့် အယ်ဒီတာဖြစ်သော **နောင်တော်လေး**၊ နေပြည်တော် အမျိုးသားရေးဦးဆောင်ဆရာတော်များဖြစ်သည့် **ဦးသုနန္ဒ** ဦးဆောင်သည့် သံဃာများ၊ ရန်ကုန် မျိုးချစ် ရဟန်းတော်များသမဂ္ဂမှ **ဦးသုစိတ္တ**ဦးဆောင်သောသံဃာများနှင့် အစွန်းရောက် အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှုများတွင် စဉ်ဆက်မပြတ်လိုက်ပါဝန်းရံလေ့ရှိကြသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်အချို့ ပါဝင်သည်။

နေပြည်တော် ပျဉ်းမနား ဘောဂသီရိရပ်ကွက်တွင် ရှိသောအစ္စလာမ်ဘာသာဝင်များနှင့် ဆွန်နီ အစ္စလာမ် ဘာသာဝင်များ သာသနာကိစ္စမြေနေရာချပေးထားမှုအပေါ်တွင် လူထုဆူပူ အုံကြွမှုမျိုး ဖြစ်လာအောင် အွန်လိုင်းပေါ်မှပြုလုပ်ခြင်းနှင့် စကစ ထံက ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ကြောင်း ပေးစာပြု လုပ်ခြင်းအပါအဝင် အစ္စလာမ်မုန်းတီးရေးကမ်ပိန်း ပြုလုပ်ရာတွင် ဦးဆောင်ကြသူများမှာ အစွန်းရောက်အမျိုးသားရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားမှုများတွင် ဦးဆောင်နေရာမှ ပါဝင်သူတစ်ဦးဖြစ်သော [မပုတု](#) ၊ Myanmar National Post သတင်းမီဒီယာတည်ထောင်သူ၊ အယ်ဒီတာဖြစ်သော [နောင်တော်လေး](#) ၊ [မျိုးချစ်ရဟန်းတော်များသမဂ္ဂ \(ရန်ကုန် \)](#) ၊ [မျိုးချစ်လူငယ်များ \(ပျဉ်းမနား \)](#) ၊ [မျိုးချစ် သမဂ္ဂအင်အားစု \(မွန်ပြည်နယ် \)](#) ၊ [မြန်မာအမျိုးသားရေးကွန်ရက်](#) ၊ [ရက္ခိတလူငယ်များ \(နေပြည်တော် \)](#) တို့ဖြစ်သည်။

နေပြည်တော်တွင် စစ်တပ်မှ ဗလီမြေများချပေးမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး အမျိုးသားရေးအစွန်းရောက်လှုပ်ရှားသူများမှ တစိုက်မတ်မတ်ကန့်ကွက်ခဲ့သော်လည်း စစ်တပ်ဝါဒဖြန့်ချိနယ်များသည် ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောဆိုရေးသားမှုများ လုံးဝမရှိခဲ့ပေ။ ထိုဖြစ်စဉ်တွင် စစ်တပ်ဝါဒဖြန့်ချိနယ်များနှင့် အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားသူများအကြား ဝါဒဖြန့်မှုကွဲလွဲခဲ့သည်။ စစ်တပ်ဝါဒဖြန့်ချိနယ်များသည် စစ်တပ်မှ ဘာသာပေါင်းစုံ တန်းတူအခွင့်အရေးပေးသည့် ပုံစံဖြင့် ဝါဒဖြန့်ပြီး အမျိုးသားရေးဆန့်ကျင်သူများသည် ကန့်ကွက်သည့် အကြောင်းအရာများကို ရေးသားဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွင်းတွေ့ရှိရသည့် အမုန်းစကားများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း

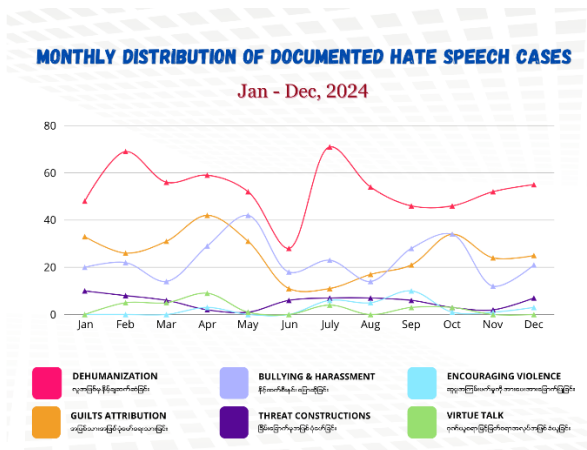
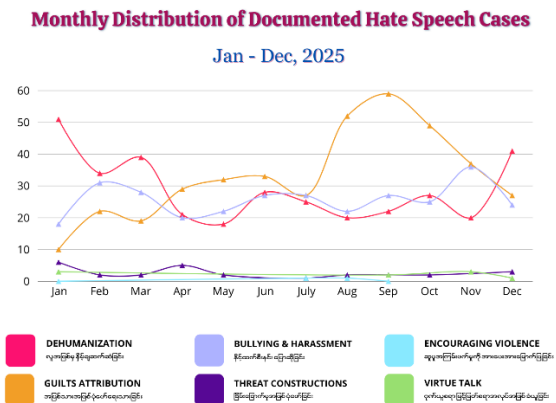
အမုန်းစကားအမျိုးအစားများ

၂၀၂၅ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်စိုးရိမ်စရာသည့်အမုန်းစကားနှင့် အပြစ်သားအဖြစ်ပုံဖော်သည့်အမုန်းစကားများသည် ပိုမိုမြင့်တက်လာသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ Bullying and Harassment ကိုအခြေခံသည့် အမုန်းစကားများသည် လူမှုမီဒီယာပေါ်တွင် ပျံ့နှံ့လွယ်ပြီး လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေးနှင့် ကျားမဖြစ်တည်မှုတို့အပေါ် အခြေပြုပြီး ပစ်မှတ်ထားလေ့ရှိသည်။ ထိုမှတဆင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းတွင် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် စစ်ရေးအခြေအနေ မြင့်တက်လာသည်နှင့်အမျှ အမျိုးသမီးများ၊ အစုအဖွဲ့များကို ဦးတည်ပြီး Bullying and Harassment အမျိုးအစား အမုန်းစကားများကို ပိုမိုအသုံးပြုလာသည်။ ထို့ပြင် Threat construction များတွင် လူမှုအုပ်စုတစ်ခုကို နိုင်ငံတော်၏ လုံခြုံရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု သို့မဟုတ် ဘာသာရေးအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော အုပ်စုအဖြစ် framing ပြုလုပ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ တွေ့ရှိမှုတွင် လူမျိုးတမျိုး၊ အုပ်စုတစု၏ လုပ်ရပ်များကို generalize ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ကာ လူဦးရေတိုးတက်မှု၊ နိုင်ငံရေးသက်ရောက်မှု၊

ဘာသာရေးအပေါ်သက်ရောက်မှု သို့မဟုတ် တိုင်ပြည်လုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ချိတ်ဆက်ကာ အန္တရာယ်ရှိသူများအဖြစ် ပုံဖော်ထားသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား လူမျိုးစုတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား ယုံကြည်မှုပျက်ပြားစေရန် ဖန်တီးထားခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုသို့တိုးလာခြင်းသည် အစုအဖွဲ့တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအကြား သဘောထားကွဲလွဲမှု များကို personal attack အဖြစ်ပြောင်းလဲသွားနိုင်သည်။ Bullying and Harassment နှင့် Threat construction တို့ တိုးလာခြင်းသည် conflict escalation ကို တိုးလာစေနိုင်သည်။

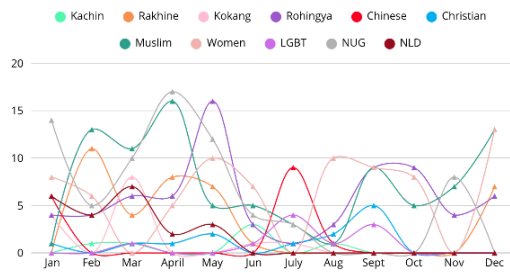

ဦးတည်ပစ်မှတ်ထားခံရသည့်အုပ်စုများ

၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် ရိုဟင်ဂျာ၊ မွတ်စလင်နှင့် အမျိုးသမီးများကို ဦးတည်ပစ်မှတ်ထားသည်ကို ပိုမို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုသို့ တိုးလာခြင်းသည် အဆိုပါအုပ်စုကို ပစ်မှတ်ထားသည့် discrimination သည် ပိုမို ပြန့်လာသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် ICJ ဖြစ်စဉ်များ၊ ပါလက်စတိုင်းအရေးကိစ္စများ နှင့်ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတကာထောက်ခံလှုပ်ရှားသူများ၏ ပုံရိပ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြည်တွင်းနေ မွတ်စလင်များ၊ ရိုဟင်ဂျာများကို ဦးတည်ပစ်မှတ်ထားသည့် အမုန်းစကားများ ပိုမိုတိုးလာသည် ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ထို့ပြင် အမျိုးသမီးများနှင့်ပတ်သက်ပြီး တော်လှန်ရေးတွင်ပါဝင်ပါက လိင်ပိုင်း ဆိုင်ရာ အသုံးချခံရမှုများဖြစ်နေကြောင်း ရေးသားသည့် အမုန်းစကားများကို ပိုမိုတွေ့ရှိလာရသည်။

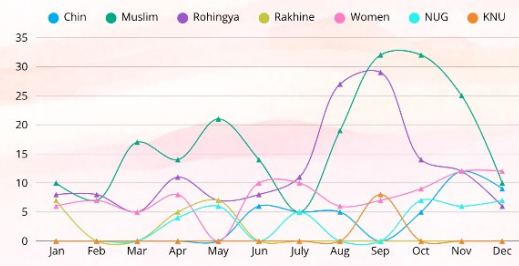
HATE SPEECH TARGETS

Jan - Dec, 2024

HATE SPEECH TARGETS

Jan - Dec, 2025

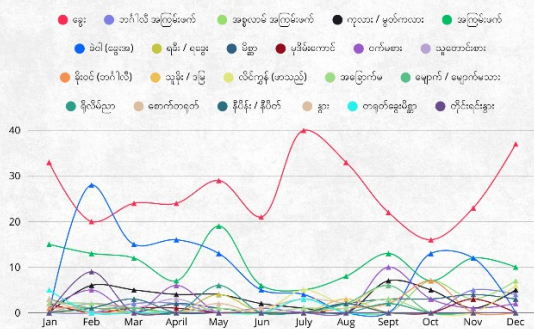

အမုန်းစကားအသုံးအနှုန်းများ ပိုမိုမြင့်မားလာခြင်း

၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် တွေ့ရှိရသော အမုန်းစကား အသုံးအနှုန်းများမှာ ခွေး၊ မွတ်ကုလား၊ အကြမ်းဖက်၊ ခိုးဝင်ဘင်္ဂါလီ၊ ဘင်္ဂါလီအကြမ်းဖက်၊ ကွန်ဒုံးကောင်၊ ဝက်မစား၊ မုဒိမ်းကောင်၊ ချင်းအမျိုးယုတ်၊ ခဲဝါ (ရခိုင်ဘာသာစကားဖြစ်ပြီး “ခွေးအ”ဟုခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။)၊ အစ္စလာမ်အကြမ်းဖက်၊ သူခိုး၊ လိင်ကျွန်တို့ဖြစ်သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ချင်းအမျိုးယုတ်၊ ကွန်ဒုံးကောင်နှင့် ဘင်္ဂါလီ အကြမ်းဖက်တို့သည် ယခုနှစ်တွင် ထပ်မံသုံးစွဲလာသည့် စကားရပ်များဖြစ်သည်။

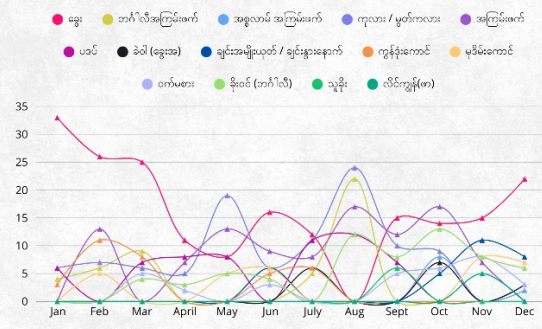
HATE KEYWORDS

Jan - Dec, 2024

HATE KEYWORDS

Jan - Dec, 2025

အမုန်းစကားအကျိုးဆက်များ

လူမှုကွန်ရက်များတွင် အမုန်းစကားများ ဆက်တိုက်ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း သဟဇာတဖြစ်မှုကို ပျက်စီးစေပါသည်။ လူတိုင်း သို့မဟုတ် တစ်စုတဖွဲ့ကို လူသားအဖြစ်မှ လျှော့ချကာ လူ့အဖြစ်မှ နှိမ်ချပြောဆိုခြင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးကို အပြစ်ရှိသူများအဖြစ်ပုံဖော်သည့် အမုန်း

စကားများသည် ဖတ်ရှုသူလူအများစိတ်ထဲတွင် အဆိုပါလူများ၊ အဆိုပါအစုအဖွဲ့များသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ ဖယ်ကျဉ်ထားခံရနိုင်သည်။ တဦးတယောက်၏ ရာဇဝတ်မှုများကို သက်ဆိုင်ရာ လူ့အစုအဖွဲ့တစ်ခုလုံးကို အပြစ်ပေးလိုရသည်ဟူသည့် အယူအဆကို ပုံမှန်အနေအထားအဖြစ် လက်ခံလာနိုင်သည်။ စစ်တပ်နှင့် အရပ်သား ပေါင်းထားသည့် Hybrid Regime လက်ထက်များတွင် ထိုကဲ့သို့သော အမုန်းစကားများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မွတ်စလင်များ၊ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများကို ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းများ၊ အသက်သေဆုံးသည်အထိ အကြမ်းဖက်ခံရမှုများ ကျူးလွန်ခံရပြီး ထိုဖြစ်စဉ်များသည် ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် ဖြစ်ထိုက်သည်ဟု တွေးဆက ပဋိပက္ခများသည် ပိုမိုဆိုးဝါးခဲ့သည်။ နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် ကျူးလွန်သူများသည် ဥပဒေအရ အရေးယူခံရခြင်းမှ လွတ်ကင်းခွင့်ရခဲ့ကြသည်။

ကန့်သတ်ချက်များ

ယခုအစီရင်ခံစာအတွက် အမုန်းစကားများ လေ့လာစောင့်ကြည့်မှုပြုလုပ်ရာတွင် public channel များ၊ Public post များကိုသာ လေ့လာစောင့်ကြည့်မှတ်တမ်းတင်နိုင်ပြီး private post များ၊ private channel များကို လေ့လာစောင့်ကြည့်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုလုံးတွင် အသုံးပြုနေသည့် လူမှုကွန်ရက် ပလက်ဖောင်းများအားလုံးကို လွှမ်းခြုံနိုင်ရန် လေ့လာစောင့်ကြည့်နိုင်မှု မရှိသေးသည့်အတွက် နမူနာအရေအတွက်ကိုသာ ထုတ်နုတ်လေ့လာစောင့်ကြည့် မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ချက်

ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်း စိုးသိန်းက မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဦးဆောင်သည့် NLD အစိုးရအောက် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျဆုံးသွားကြောင်းနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဖိနှိပ်ကာ မွတ်စလင်များကို အခွင့်အရေးပေးထားသည့် မွတ်စလင်နောက်ခံရှိသည့် ပါတီအနေဖြင့် စွပ်စွဲရေးသားထားသည့် စာအုပ်ကို ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဦးစိုးသိန်းသည် စစ်တပ်ဦးဆောင်သည့် အစိုးရအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် စစ်တပ်သည် အာဏာသိမ်းခဲ့ချိန်မှစပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် သတင်းမီဒီယာများကို ပိတ်သိမ်းခြင်း၊ သတင်းထောက်များကို ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် အင်တာနက် ကန့်သတ်မှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပြည်သူများသည် လွတ်လပ်သောသတင်းဌာနများမှ သတင်းများကို ရယူရုံဖြင့် ဖမ်းဆီးထောင်ချခြင်းကိုခံနေရသည်။ ထို့ပြင် အင်တာနက်

ကန့်သတ်မှုများကြောင့် VPN သုံးသည့်အခါ ရာဇဝတ်မှုမြောက်သည့် ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေကြောင့် VPN မလိုသည့် တယ်လီဂရမ်ချန်နယ်နှင့် Tiktok ကို ပိုမိုအသုံးပြုလာကြသည်။ အမုန်းစကား ဖြန့်ဝေသည့် ယန္တရားသည် ထိုပလက်ဖောင်း ၂ခုတွင် ပိုမိုအားကောင်းနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အမုန်းစကားများသည် လျော့ကျလာခြင်းမရှိဘဲ တဖြည်းဖြည်း normalize ဖြစ်လာနေသည်။ အမုန်းစကားများသည် နိုင်ငံရေးအခြေအနေအပေါ်တွင် အခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ လူမျိုးရေးဘာသာ ရေးအခြေအနေအပေါ်တွင် အခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ လူနည်းစုများပေါ်တွင် အခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသားများအပေါ်အခြေခံ၍လည်းကောင်း ရေးသားထားသည့်အတွက် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြားတွင် အမုန်းတရားများ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေပြီး ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရန် ခက်ခဲမှု ပိုမို ဖြစ်လာစေနိုင်သည်။ ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် စစ်တပ်မှ ကျင်းပသည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် စစ်တပ် ကျော ထောက်နောက်ခံပြုထားသည့် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီမှ ကိုယ်စားပြု ဝင်ပြိုင်ကြ သည့် အစွန်းရောက်အမျိုးသား ရေးလှုပ်ရှားသူများသည် ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရခဲ့သည်။ ထို့အတွက် ကြောင့် အမုန်းစကားများကို စနစ်တကျ လေ့လာစောင့်ကြည့်မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ တွေ့ရှိရသည့် အမုန်းစကားလှုံ့ဆော်မှုများကို လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ မလုပ်နိုင်ပါက လူ့အဖွဲ့ အစည်းအကြား ယုံကြည်မှုပိုမို ပျက်ပြားကာ အကြမ်းဖက်မှုများသည် တကျော့ပြန် ပြန်လည် ဖြစ်လာ နိုင်သည်။

အဓိကအကြံပြုချက်များ

- တယ်လီဂရမ် နှင့် Tiktok ပလက်ဖောင်းများသည် တိကျသည့် မူဝါဒများဖြင့် အမုန်းစကား အကြောင်းအရာများကို ၎င်းတို့၏ ချန်နယ်များမှ ဖယ်ထုတ်ရန် လိုအပ်သည်။
- အွန်လိုင်းအသုံးပြုရာတွင် ဘယ်အရာများကို ယုံသင့်တယ်။ ဘယ်အရာများကို မယုံသင့်ဘူး၊ ဘယ်လိုအကြောင်းအရာတွေကို ဘယ်လိုစစ်ဆေးသင့်တယ်ဆိုသည့် ဒီဂျစ်တယ် အသိပညာ ပေးလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုလုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို စစ်တပ်က မတရားချုပ်ကိုင်ထားသ၍ အမုန်းစကားကို အသုံးပြုပြီး သွေးခွဲအုပ်ချုပ်နေမှာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများအနေနဲ့ အမုန်းစကားများကို တိုက်ဖျက်ဖို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုပါသည်။ ။